

REGELGEVING VOOR AQUACULTUUR IN GESLOTEN RECIRCULATIESYSTEMEN

INLEIDING

Aquacultuur is het kweken van schaal- en schelpdieren, van vis, van zouttolerante gewassen en andere aquatische producten. Dit is een zeer ruim begrip. Bovendien wordt niet alleen aan aquacultuur gedaan met het oog op voedingstoepassingen, maar worden evenzeer industriële en energietoepassingen beoogd. Dit maakt dan ook dat de wetgeving zeer uitgebreid is en diverse thema's in regeltjes gegoten werden zowel op Europees als op gewestelijk niveau.

Daartegenover staat dat aquacultuur een relatief nieuwe sector in volle ontwikkeling is. Ervaringen uitwisselen met collega's is eerder beperkt.

Op het eerste zicht resulteert dit voor een beginnend ondernemer als een onontwarbaar kluwen. Maar ook voor de vergunningverlener die met al deze regels aan de slag moet, is het bos tussen de bomen vaak zoek.

Een zoektocht in de Europese wetgeving bijvoorbeeld levert alvast het volgende:

- Gebruik uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in aquacultuur (exoten)
 - Verordening (EU) (11/06/2007) nr. 708/2007
 - Verordening (EU) (06/06/2008) nr. 506/2008
 - Verordening (EU) (09/03/2011) nr. 304/2011
- Preventie van ziekten
 - Richtlijn 2006/88/EG (24/10/2006) (veterinairrechtelijke voorschriften aquacultuurdieren + producten en preventie en bestrijding bepaalde ziekten bij waterdieren)
 - Verordening (EU) (12/12/2008) nr. 1251/2008 (voorwaarden en certificeringsvoorschriften voor het in de handel brengen en invoer van aquacultuurdieren + producten en lijst vectorsoorten)
- Levensmiddelen en voedselveiligheid
 - Verordening (EU) (28/01/2002) nr. 178/2002 (algemene levensmiddelenverordening: voorschriften levensmiddelenwetgeving, Europese Autoriteit voedselveiligheid, procedures voedselveiligheidsaangelegenheden)
 - Verordening (EU) (03/10/2002) nr. 1774/2002 (gezondheidsvoorschriften niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten)
 - Verordening (EU) (29/04/2004) nr. 852/2004 (levensmiddelenhygiëne)
 - Verordening (EU) (29/04/2004) nr. 853/2004 (specifieke hygiënevoorschriften levensmiddelen dierlijke oorsprong (verwerkte en onverwerkte producten o.a. vis en schelpdieren))
 - Verordening (EU) (29/04/2004) nr. 854/2004 (specifieke voorschriften voor organisatie van officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong)
 - Verordening (EU) (12/01/2005) nr. 183/2005 (voorschriften diervoederhygiëne)

Elke Verordening of Richtlijn verwijst op zijn beurt naar andere toepasselijke Europese wetgeving, zodat het implementeren op bedrijfsniveau van alle toepasselijke Europese wetgeving voor de ondernemer een onbegonnen zaak lijkt.

De veelheid aan Europese Verordeningen en Richtlijnen kan bovendien resulteren in een verschillende interpretatie ervan, zowel bij ondernemer als de overheid. Dit leidt onmiskenbaar tot tijdsverlies bij het doorlopen van diverse procedures.

Het project RAS en REGELS probeert hierop een antwoord te bieden. Het is een grensoverschrijdend project waarin met steun van de Euregio Scheldemond een samenwerking is opgezet tussen de provincie Zeeland langs Nederlandse zijde en de provincies Oost- en West-Vlaanderen langs Belgische zijde. Elke provincie doet daarbij beroep op de expertise van een provinciale onderzoeksinstituten:

- * Proefcentrum voor de Groententeelt (PCG), Kruishoutem,
- * Institute for Marine Resources and Ecosystem Studies (IMARES), Wageningen,
- * Innovatief en duurzaam Agrarisch Ondernemen (INAGRO), Beitem

Naast het inventariseren van Europese, nationale en regionale wetgeving m.b.t. aquacultuur, wordt gefocust op 3 thema's:

- a) Stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning
- b) Gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten, de zogenaamde exoten
- c) Voedselveiligheid waarbij de veterinaire-recherlijke voorschriften, de preventie en bestrijding van bepaalde ziekten, certificeringsvoorschriften voor het in de handel brengen en hygiënevoorschriften aan bod komen

Daarbij wordt de interpretatie van de wetgeving, de concrete toepassing in de praktijk en de knelpunten die daarbij ondervonden worden in beide landen, vergeleken. De bedoeling is te komen tot een grotere transparantie voor de gebruiker: zowel de ondernemer als de vergunningverlenende overheid die een gemotiveerd standpunt over het initiatief dient in te nemen.

ACTIES IN HET KADER VAN HET PROJECT

De partners vergaderden in het kader van het project om de concrete doelstellingen en verantwoordelijkheden af te bakenen (november 2010 en oktober 2011). Verslagen zijn beschikbaar.

Naast de vooropgestelde inventarisatie van toepasselijke wetgeving in het algemeen, werd op het symposium rond aquacultuur (Beitem, 02/12/2011) het voormeld project toegelicht en een duiding gegeven bij de in Vlaanderen toepasselijke wetgeving. Het programma en de lijst met aanwezigen is opgenomen in bijlage 2.

Op 29/05/2012 werd in samenwerking met de universiteit Gent door de partners een workshop voor stakeholders georganiseerd. In bijlage 3 werd het programma, de lijst met genodigden en de lijst met aanwezigen opgenomen. Daarnaast zijn ook de presentaties die de drie projectpartners in het kader van dit project maakten en presenteerden, opgenomen in bijlage 3. Deze presentaties zijn ook terug te vinden via www.aquacultuurvlaanderen.be (doorklikken naar nieuws). Het netwerk Aquacultuur Vlaanderen wil via deze website het aquacultuurlandschap schetsen in Vlaanderen, dat in de recente jaren aan dynamisme en ondernemingskracht heeft gewonnen. Via het item "Nieuws" wordt de bezoeker op de hoogte gehouden van de recente ontwikkelingen in de aquacultuur en van de debatten die de sector uitlokt bij de verschillende belangenorganisaties. Het eindverslag van het project RAS en REGELS zal eveneens ter beschikking worden gesteld van het netwerk Aquacultuur. Op die manier kan de startende aquaculturist op een eenvoudige manier een schat aan informatie inwinnen.

Bij de start van het project was in Vlaanderen nog geen concreet initiatief genomen m.b.t. de implementatie van de Europese Verordeningen inzake het kweken van exoten (EG 708/2007 van 11/06/2007 en EG 304/2011 van 09/03/2011) in concrete nationale en/of gewestelijke wetgeving.

Mede onder het impuls van het project RAS en REGELS werd met de bevoegde administratie in Brussel (LNE-milieuvergunningen) diverse overlegvergaderingen gehouden (28/10/2011; 23/04/2012; 25/06/2012; 24/09/2012). Hierbij vormde de "handleiding exotenverordening", in het kader van het project RAS en REGELS door de Nederlandse projectpartner ter beschikking gesteld aan de Vlaamse collega's, het uitgangspunt (zie punt E.3).

Met onderstaande tekst wordt de relevante wetgeving rond aquacultuur, de planologie en milieuwetgeving in Vlaanderen en Nederland geschetst en een idee gegeven hoe deze wetgeving specifiek zijn toepassing vindt bij het starten met aquacultuur.

Het commercialiseren van vis en het introduceren van een nieuwe soort of exoot, is eveneens aan tal van regels gebonden en kon dus in deze handleiding niet ontbreken.

Samengevat biedt deze tekst een overzicht van de verplichtingen waarmee de exploitanten reeds bij aanvang van een aquacultuurproject of zelfs voordien, op vandaag (september 2012) geconfronteerd worden. Het betreft enerzijds regels waaraan alle ondernemingen gebonden zijn, en anderzijds sectorale regels.

Belangrijk hierbij op te merken is het feit dat wetgeving een zeer dynamische en snel wijzigende materie is. Het is aangewezen dat de gebruiker van deze tekst steeds contact opneemt met de bevoegde overheid, om op de hoogte te zijn van de laatste mogelijke wijzigingen.

Juni 2012

1. VLAANDEREN

Aquacultuurbedrijven zijn net zoals andere bedrijven onderworpen aan de milieuwetgeving, water-, mest- en natuurwetgeving en de wetgeving inzake ruimtelijke ordening.

Onderstaand is een samenvattend schema opgenomen die de initiatiefnemer alvast wegwijs maakt met welke wetgeving (stedenbouwkundige, milieu-, bodem-, afval- en natuurwetgeving) hij concreet geconfronteerd zal worden bij de opstart van zijn onderneming.

BOUW	Bestemming	Gewestplan Algemeen Plan van Aanleg (A.P.A.) Bijzonder Plan van Aanleg (B.P.A.) Ruimtelijk Uitvoeringsplan (R.U.P.) Verkaveling	Gewestplannenbesluit (28/12/1972) Vlaamse Codex voor Ruimtelijke Ordening (01/09/2009)
		1° aanleg: Gemeente Beroep: Provincie Beroep Raad voor vergunningenbetwisting	
			Decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid (D.A.B.M) (05/04/1995) Milieuvergunningen-decreet (28/06/1985) Vlarem 1 (01/09/1991) Vlarem 2 (01/08/1995)
		Natuurvergunning Kapvergunning Invoer nieuwe sort (Exoten: geregeld in milieuv vergunning)	Natuurdecreet (21/10/1997) Bosdecreet (13/06/1990) Soortenbesluit (15/05/2009)
	Water	Winnen van grondwater: geregeld in de milieuv vergunning Captatie van oppervlaktewater Lozen van afvalwater: geregeld in de milieuv vergunning	Decreet Integraal Waterbeheer (18/07/2003) Vlarem 1 (01/09/1991) Vlarem 2 (01/08/1995) Wet op de bescherming van oppervlaktewateren tegen verontreiniging (26/03/1971)
	Registratie/ Toelating/Erkenning In de handel brengen, vermarkten en transport Hygiënevoorschriften, veterinaire rechterlijke voorschriften en voorschriften inzake ziektepreventie	Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid (FAVV)	Diverse Europese Richtlijnen en Verordeningen en Koninklijke besluiten
	Exotenregeling: geregeld in de milieuv vergunning Inrichting klasse 3: Melden bij gemeente Inrichting klasse 2: Aanvraag: gemeente; Beroep: Provincie Inrichting klasse 1: Aanvraag: Provincie; Beroep: Raad van State		Vlarem 1 (01/09/1991) Vlarem 2 (01/08/1995)
	Afzet van mest	Vlaamse Land Maatschappij (VLM) Openbare Vlaamse Afvalstoffen Maatschappij (OVAM)	Mestdecreet (22/12/2006) Materialendecreet (14/12/2011) en VLAREMA (17/02/2012)

A. RUIMTELIJKE ORDENING: PLANOLOGIE EN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

Wat de ruimtelijke ordening betreft, stellen zich voor aquacultuur een aantal belangrijke vragen. Deze hebben enerzijds betrekking op de planologische verenigbaarheid van aquacultuurbedrijven met de vooropgestelde bestemming van de gewenste locatie en anderzijds op de vergunningsplicht.

Een vergunning dient te worden geweigerd indien het gevraagde onverenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening of met de stedenbouwkundige voorschriften.

Wanneer het gevraagde gelegen is in een gebied dat geordend wordt met gedetailleerde voorschriften, is er weinig of geen ruimte voor verschillende interpretaties en kan de beoordeling zeer eenduidig gebeuren.

In het andere geval moet de afweging worden gemaakt of het initiatief de ruimtelijke draagkracht van de omgeving niet overschrijdt.

A.1 PLANOLOGIE

De ruimtelijke ordening van het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten wordt vastgelegd in ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen en verordeningen.

Tot voor het inwerking treden van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) op 01/09/2009 was voor de bepaling van de bestemming van een gebied in Vlaanderen het Gewestplanbesluit (28/12/1972) van toepassing. In dit besluit is opgenomen dat agrarische gebieden deel uitmaken van landelijke gebieden. Volgens art. 11 van het Gewestplanbesluit zijn agrarische gebieden bestemd voor landbouw in ruime zin, waarbij verduidelijkt wordt dat landbouw ook tuinbouw, veeteelt en visteelt omvat.

Deze gewestplanbestemmingen konden op gemeentelijk niveau verfijnd worden aan de hand van een algemeen plan van aanleg en bijzondere plannen van aanleg.

Met de komst van de VCRO werd een nieuw planningsinstrumentarium geïntroduceerd. Bedoeling is de ruimte te ordenen aan de hand van structuur- en uitvoeringsplannen.

Een ruimtelijk structuurplan is een beleidsdocument dat het kader aanreikt voor de gewenste ruimtelijke structuur. Het geeft een langetermijnvisie op de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied in kwestie. Het is erop gericht samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen die de ruimtelijke ordening aanbelangen. Er wordt gewerkt op Vlaams, op provinciaal en op gemeentelijk niveau.

Op de drie niveaus worden ruimtelijke structuurplannen opgemaakt:

- 1° door het Vlaamse Gewest voor het grondgebied van het Vlaamse Gewest:
het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen dat de structuurbepalende elementen van gewestelijk belang bevat en taakstellingen met betrekking tot de uitvoering ervan, met aanduiding van de onderdelen die door het Vlaamse Gewest, de provincies of de gemeenten moeten worden uitgevoerd;
- 2° door een provincie voor het grondgebied van de provincie:
het provinciaal ruimtelijk structuurplan dat de structuurbepalende elementen van provinciaal belang bevat en taakstellingen met betrekking tot de uitvoering ervan, met aanduiding van de onderdelen die door de provincie of de gemeenten moeten worden uitgevoerd;
- 3° door een gemeente voor het grondgebied van de gemeente:
het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan dat de structuurbepalende elementen van gemeentelijk belang bevat en taakstellingen met betrekking tot de uitvoering ervan door de gemeente.

Het bestaande planningsinstrumentarium (Gewestplanbesluit d.d. 28/12/1972 en plannen van aanleg) blijft echter van toepassing zo lang het niet door het nieuwe planningsinstrumentarium is vervangen.

M.a.w. de al dan niet gewijzigde gewestplannen blijven het uitgangspunt om de verenigbaarheid met de ruimtelijke ordening van vergunningsaanvragen te beoordelen.

A.1.1. Is aquacultuur een agrarische activiteit?

Zowel het oude als het nieuwe planningsinstrumentarium bevatten bestemmingsvoorschriften. In deze stedenbouwkundige voorschriften wordt vastgelegd welke constructies verenigbaar zijn met de vooropgestelde locatie.

In het KB van 28 december 1972 (Gewestplanbesluit) betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen wordt in artikel 11.4.1 gesteld:

De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m. van een woongebied of op ten minste 100 m. van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 m. en 100 m. geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van landbouw- en bosgebieden.

Dit artikel bepaalt dat agrarische gebieden bestemd zijn voor landbouw in de ruime zin. Het gebruik van de term landbouw in de « ruime zin » betekent dat het begrip « landbouw » niet restrictief, maar ruim dient te worden opgevat.

In die zin worden met landbouw dan ook niet enkel deze activiteiten bedoeld die bestaan in het bewerken van het land om er de veldvruchten van te plukken, doch eveneens tuinbouw, veeteelt en visteelt. Zelfs gebouwen die zijn bestemd voor tuinbouw onder glas met hydrocultuur, kunnen onder het toepassingsgebied van artikel 11.4.1. vallen.

Om de uniformiteit en de gelijkheid met de vroegere gewestplanvoorschriften niet verloren te laten gaan heeft de Vlaamse Regering (VI. Reg.) bij het invoeren van de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) een nieuw type-besluit met standaardvoorschriften voor de diverse gebieden binnen die RUP's uitgevaardigd.

Voor landbouwgebieden bepaalt het besluit van de VI. Reg. (11/4/2008) onder meer dat "onder landbouw wordt verstaan, landbouw in de ruime zin van het woord, namelijk het beroepsmatig kweken van planten of dieren voor de markt en niet voor recreatieve doeleinden. Daaronder vallen veeteelt, planten- en boomkwekerijen, akkerbouw,...

De sector is relatief nieuw, dus rechtspraak van de Raad van State om de gewenste inplanting beter te onderbouwen, is hierover vrijwel niet te vinden.

Over aquacultuur en viskweek is er welgeteld één relevant arrest (nr. 65.063 d.d. 10/3/1997): viskweek hoort niet thuis in parkgebied, en hierop kan geen uitzondering bekomen worden door beroep te doen op art. 20 van het KB van 1972.

Voormelde uitzonderingsregel geldt enkel voor gemeenschapsvoorzieningen en de Raad van State ziet niet in hoe viskweek als zodanig zou kunnen gekwalificeerd worden.

Hieruit kunnen we dus besluiten dat aquacultuur een agrarische activiteit is en dat, mits het naleven van de afstandsregels, er geen planmatige bezwaren zijn tegen de vestiging van aquacultuurbedrijven in een agrarisch gebied. Afhankelijk van de installatie kunnen er echter argumenten zijn om het eerder als lichte industrie te catalogeren. Beide mogelijkheden komen voor en de uiteindelijke keuze wordt vaak gestuurd door de gemeente waarin het initiatief zal gevestigd zijn.

Principieel is de inplanting van een nieuwe agrarische activiteit verenigbaar in agrarisch gebied. Een nieuw gebouw op een onbebouwd perceel, zelfs in agrarisch gebied, wordt echter vaak door de adviserende instanties niet zonder scepticisme onthaald. Het vrijwaren van de agrarische structuur én het landschap zijn daarbij vaak gehoorde argumenten. Uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening wordt gestreefd naar aansluiting bij bebouwde gebieden, hergebruik bestaande gebouwen, uitbreiding van bestaande sites in plaats van het inplanten van nieuwe sites.

In dit kader lijkt het meer evident een bestaande (landbouw)inplanting te gebruiken voor aquacultuur. Uitbreiding van dergelijke site met nieuwe gebouwen lijkt makkelijker aanvaardbaar.

In industriegebied, kmo-zone en zelfs in woongebieden (waaronder woongebied met landelijk karakter) is het theoretisch mogelijk om een aquacultuurbedrijf op te richten. In de praktijk lijkt het echter niet evident, maar met een goede argumentatie, een businessplan waaruit rendabiliteit blijkt en het aantonen van eventuele samenwerkingsverbanden (vb. naastliggend bedrijf met warmte-overschot), kan geprobeerd worden om toch een vestiging op te starten. In het kader van rentabiliteit is het eerder aangewezen om niet meteen een bedrijfswoning te willen plaatsen bij het bedrijfsproject.

A.1.2. Landschappelijk waardevolle agrarische gebieden

Volgens het gewestplanbesluit maken agrarische gebieden deel uit van de landelijke gebieden.

Voor landelijke gebieden voorziet het KB van 1972 in de mogelijkheid een aantal nadere aanwijzingen te geven. Zo kan een landelijk gebied (en dus ook een agrarisch gebied) bijvoorbeeld de nadere aanwijzing "landschappelijk waardevol gebied" krijgen. Een agrarisch gebied zal in voorkomend geval een landschappelijk waardevol agrarisch gebied worden.

In een dergelijk gebied mogen slechts handelingen verricht worden die het landschap beschermen of ontwikkelen. De schoonheidswaarde van het landschap moet gerespecteerd worden. Dat dit voor aquacultuurinitiatieven een hinderpaal of minstens beperkingen kan impliceren, hoeft geen betoog.

Rechtspraak van de Raad van State voor inrichtingen in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied stelt dat de aanvraag geen afbreuk mag doen aan het landschappelijk waardevol karakter van de omgeving.

De inrichting mag niet volledig weggestopt worden achter een groen scherm maar moet daarentegen ingekleed en geïntegreerd worden in het landschap. Dit vertaalt zich zowel in de stedenbouwkundige aanvraag als in de milieuvergunningaanvraag.

Het reeds verleend zijn van de stedenbouwkundige vergunning is voor de vergunningverlenende overheid onvoldoende motivatie om bij de milieuvergunningaanvraag af te zien van de stedenbouwkundige toets. Het is niet omdat er een stedenbouwkundige vergunning verleend werd, dat de ruimtelijke impact aanvaardbaar is.

De stedenbouwkundige toets gebeurt zowel planologisch als esthetisch. De vergunningverlenende overheid moet in zijn besluitvorming voldoende argumenten m.b.t. het esthetisch criterium opnemen om te staven dat het gevraagde in overeenstemming is met de schoonheidswaarde van het landschap. Zomaar stellen dat het initiatief in agrarisch gebied ligt en dus ruimtelijk aanvaardbaar is, is onvoldoende. Er mag geen standaard stijlformule in de besluiten worden opgenomen

Daartegenover staat dat het plaatsen van een groen scherm de suggestie meegeeft dat het geplande initiatief net moet weggestopt worden

Gebruikte materialen moeten refereren aan het omliggende landschap. Het argument dat er in het betrokken gebied er reeds diverse bouwstijlen voorkomen overtuigt onvoldoende omdat het bestemmingsvoorschrift ook voorziet in 'landschapsontwikkeling', hetgeen minimaal betekent dat de aanwezigheid van andere storende of onesthetische constructies de overheid niet machtigt om het landschap nog verder te laten aantasten.

De laatste jaren wordt in de landbouw een sterke tendens tot schaalvergroting waargenomen. Daartegen ontstaan ook steeds meer actiecomités en buurtbewoners die klachten uiten of bezwaren indienen tegen nieuwe grootschalige initiatieven.

Een stedenbouwkundige vergunning wordt vaak aangevraagd na het verkrijgen van een milieuvergunning. De verantwoordelijkheid van de vergunningverlenende overheid is dan ook groot. Zeker in landschappelijk waardevolle agrarische gebieden zal van de dossierindieners een extra motivatie omtrent de landschappelijke inpasbaarheid van het initiatief worden gevraagd en dit voor de gehele inrichting. Neem in dat geval zeker contact op met de milieudienst van de gemeente.

A.2. IS VOOR DE INRICHTING VAN EEN AQUACULTUURBEDRIJF EEN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING VEREIST?

A.2.1 De stedenbouwkundige vergunning

Niemand mag zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning

1° de hiernavolgende bouwwerken verrichten, met uitzondering van onderhoudswerken:

- a) het optrekken of plaatsen van een constructie,
- b) het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat,
- c) het afbreken, herbouwen, verbouwen en uitbreiden van een constructie;

2° met bomen begroeide oppervlakten, vermeld in artikel 3, §1 en §2, van het bosdecreet van 13 juni 1990 ontbossen, zoals vermeld in artikel 4, 15°, van dat decreet

3° bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamomtrek van één meter hebben, en geen deel uitmaken van de oppervlakten, vermeld in 2°, vellen;

4° het reliëf van de bodem aanmerkelijk wijzigen, onder meer door de bodem aan te vullen, op te hogen, uit te graven of uit te diepen waarbij de aard of de functie van het terrein wijzigt;

5° een grond gewoonlijk gebruiken, aanleggen of inrichten voor:

- a) het opslaan van gebruikte of afgedankte voertuigen, of van allerlei materialen, materieel of afval,
- b) het parkeren van voertuigen, wagens of aanhangwagens,
- c) het plaatsen van één of meer verplaatsbare constructies die voor bewoning kunnen worden gebruikt, in het bijzonder woonwagens, kampeerwagens, afgedankte voertuigen en tenten, met uitzondering van het kamperen op een vergund of van vergunning vrijgesteld openlucht recreatief terrein in de zin van de decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies;

6° de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed geheel of gedeeltelijk wijzigen, indien de Vlaamse Regering deze functiewijziging als vergunningsplichtig heeft aangemerkt;

7° een woning opsplitsen of in een gebouw het aantal woonegelegenheden die hoofdzakelijk bestemd zijn voor de huisvesting van een gezin of een alleenstaande wijzigen, ongeacht of het gaat om een eengezinswoning, een etagewoning, een flatgebouw, een studio of een al dan niet gemeubileerde kamer

8° recreatieve terreinen aanleggen of wijzigen, onder meer een golfterrein, een voetbalterrein, een tennisveld of een zwembad

Als vuistregel wordt vaak aangehouden dat je een stedenbouwkundige aanvraag moet indienen voor "alle vaste inrichtingen in of op de bodem";

Bij een nieuwe constructie voor kweek in bassins, in de bodem ingegraven (intensieve kweek) of als vijvers uitgraven (extensieve kweek), moet voorafgaandelijk een stedenbouwkundige vergunning worden aangevraagd.

De Vlaamse Regering heeft de werken gespecificeerd waarvoor de tussenkomst van een architect vereist is en werken die vrijgesteld zijn van het toezicht van een architect.

De Vlaamse Regering bepaalt de gevallen waarin de vergunningsplicht vervangen wordt door een verplichte melding van de handelingen aan het College van Burgemeester en Schepenen. De meldingsplicht betreft gevallen waarin de beoordelingsruimte van het bestuur minimaal is, door het eenvoudige en gangbare karakter van de gevraagde handelingen, of handelingen onderworpen aan nauwkeurige stedenbouwkundige voorschriften, verkavelingsvoorschriften of integrale ruimtelijke voorwaarden, vermeld in artikel 4.3.1, §2, tweede lid.

Daarnaast zijn er ook handelingen vrijgesteld van vergunnings- of meldingsplicht.

A.2.2 Omvorming van een bestaand landbouwbedrijf

Een stedenbouwkundige vergunning is nodig als de hoofdfunctie van een gebouw of een gedeelte van een gebouw gewijzigd wordt, zelfs al voer je geen werken uit.

Worden als hoofdfunctie beschouwd:

- wonen
- verblijfsrecreatie
- dagrecreatie
- landbouw in de ruime zin
- handel, horeca, kantoorfunctie en diensten
- industrie en ambacht
- gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen

Voor bedrijfswoning bij de functies "landbouw in de ruime zin" of "industrie en ambacht" die na verkoop geen binding meer heeft met de bedrijfsactiviteit is steeds een stedenbouwkundige vergunning nodig.

Zo kunnen onder andere de volgende voorbeelden worden gegeven:

- in het agrarisch gebied (landbouwgebied) een hoeve gebruiken als woning voor een niet-landbouwer
- in een industriegebied een gebouw gebruiken als gebouw waar goederen of diensten verkocht worden
- in een recreatiegebied een gebouw permanent bewonen

Uitzondering hierop is het wijzigen van de hoofdfunctie tot gemeenschapsvoorzieningen of openbare nutsvoorzieningen. Meer informatie is te vinden op www.ruimtelijkeordening.be. Wordt een bestaand veeteeltbedrijf met stal omgevormd tot een aquacultuurbedrijf, zonder dat dit gepaard gaat met vergunningsplichtige werken, is dit geen functiewijziging. *In casu* wordt geargumenteed dat de hoofdfunctie in een dergelijk geval niet verandert, aangezien de voornoemde hoofdfunctie, landbouw in de ruime zin, blijft.

Indien de omvorming echter gepaard gaat met vergunningsplichtige werken, dient vanzelfsprekend wel een stedenbouwkundige vergunning te worden aangevraagd en verleend te zijn, vooraleer de werken mogen uitgevoerd worden.

De omvorming van een niet-landbouwbedrijf naar een aquacultuurbedrijf is gelet op het bovenstaande wel degelijk een functiewijziging en dus vergunningsplichtig.

A.2.3 Bevoegdheidsverdeling

Je dossier moet ingediend worden bij het College van Burgemeester en Schepenen (CBS) van de gemeente waarin je project plaatsvindt.

Binnen de 105 dagen ontvang je hierover een gemotiveerde beslissing. Gebeurt dit niet (tijdig), dan is de vergunning stilzwijgend geweigerd.

Beroep hiertegen kan je aantekenen bij de deputatie. Stoot je daar op een weigering kan je met je dossier naar de Raad voor vergunningenbetwistingen.

A.2.4 Beoordelingsgronden

Voor de beoordeling van een stedenbouwkundige aanvraag, baseert de vergunningverlenende overheid zich op enerzijds de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en anderzijds op arresten van de Raad van State.

In Titel IV (Vergunningenbeleid) van Hoofdstuk 3 van de VCRO zijn de gronden voor de beoordeling van de stedenbouwkundige aanvraag opgenomen.

Art. 4.3.1§1 stelt **dat een stedenbouwkundige vergunning dient geweigerd te worden:**

1° indien het aangevraagde onverenigbaar is met:

- a) **stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, voor zover daarvan niet op geldige wijze is afgeweken**
- b) **een goede ruimtelijke ordening.**

Het begrip 'goede ruimtelijke ordening' is eveneens omschreven (art. 4.3.1 §2): de overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld met inachtneming van volgende beginselen:

1° doelstellingen codex

De ruimtelijke ordening in Vlaanderen is gericht op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waarbij de ruimte beheerd wordt voor de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang komen. Daarbij worden de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen.

Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht van het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit.

Het aangevraagde wordt, voor zover noodzakelijk of relevant, beoordeeld aan de hand van aandachtspunten en criteria:

- de functionele inpasbaarheid,
- de mobiliteitsimpact,
- de schaal,
- het ruimtegebruik en de bouwdichtheid,
- visueel-vormelijke elementen,
- cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf,
- hinderaspecten,
- gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen,

Als aan bovenstaande stelling wordt voldaan, wordt geacht de goede ruimtelijke ordening te respecteren. Dit is echter een zeer algemene stelling, voor veel (soms subjectieve) zienswijzen vatbaar. Er moet daarom bij de beoordeling van een goede ruimtelijke ordening rekening gehouden worden met de bestaande toestand, zonder de beleidsmatige gewenste ontwikkeling uit het oog te verliezen.

2° de beleidsmatig gewenste ontwikkelingen

Er zal bij de beoordeling van de stedenbouwkundige aanvraag enerzijds rekening gehouden worden met de in de omgeving bestaande toestand, maar ook met de gewenste ontwikkelingen met betrekking tot de hierboven vermelde aandachtspunten.

3° de gedetailleerde voorschriften uit het RUP, BPA...

Indien het aangevraagde gelegen is in een gebied dat geordend wordt door een ruimtelijk uitvoeringsplan, een gemeentelijk plan van aanleg of een verkavelingsvergunning, en in zoverre dat plan of die vergunning voorschriften bevat die de voormelde aandachtspunten regelen, worden deze voorschriften geacht de criteria van een goede ruimtelijke ordening weer te geven.

A.2.5 Knelpunten

Aquacultuur is een agrarische activiteit. Logischerwijze komen deze inrichtingen dan ook vaak terecht in het buitengebied.

Knelpunt hierbij is dat voor dergelijke gebieden zeer weinig RUP, BPA... opgemaakt zijn. En als ze al bestaan, zijn de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften afgestemd op en vaak ingevuld door de gemeentelijke overheid.

De vergunningverlener is vaak aangewezen op het gewestplanbesluit (1972) en het beoordelen van de overeenstemming van het initiatief met "de goede ruimtelijke ordening". Dit laat vaak een (te) ruime interpretatie toe.

De realiteit van 1972 is geenszins de realiteit van vandaag. Het feit dat tot op vandaag moet teruggegrepen worden naar een besluit uit 1972 onderstreept de schrijnende nood aan een reële ruimtelijke visie, afgestemd op de ruimtelijke behoeften van vandaag, die ook ruimte bieden aan grootschalige projecten. Hiervoor kan het omgevingsplan Zeeland, van onze Noorderburen, inspiratie bieden aan de ruimtelijke planners.

De initiatiefnemer is op vandaag het meest gebaat met een overlegvergadering op gemeentelijk niveau, vooraleer concreet van start te gaan met zijn project.

A.3 TOEKOMSPERSPECTIEF

Kunnen complexen voor landbouwactiviteiten, verwerking, handel enz. onder 1 dak de oplossing bieden voor de grondschaarste? De agroparken zouden zich kunnen situeren rond grote steden, dichtbij consumenten en andere bedrijven, zodat de transportlijnen zo efficiënt mogelijk gebruikt worden en nevenstromen zoveel mogelijk gerecupereerd worden. Blijven de agroparken een ver van het platteland-show of zullen ze er sneller zijn dan verwacht?

Ook in de glastuinbouw zouden volgens het Vlaamse Actieplan macrozones gecreëerd worden waar de ontwikkeling van glastuinbouw wordt gestimuleerd en nieuwe glastuinbouwbedrijfszones waarin activiteiten geclusterd worden.

In gesloten recirculatiesystemen komt een grote hoeveelheid bedrijfsafvalwater vrij, dat voornamelijk aangerijkt is met stikstof- en fosforcomponenten. Dit afvalwater dient een verregaande zuivering te ondergaan, vooraleer het geloosd kan worden, zeker in het open buitengebied. Het heeft anderzijds potentieel om ingezet te worden als bemestingswater in de hydrocultuur of na indikken en/of drogen in mestverwerkingsinstallaties.

In tegenstelling tot mestverwerking wordt er op vandaag in de beoordeling over de ruimtelijke inpasbaarheid van (intensieve) aquacultuur in een bepaald gebied, geen onderscheid gemaakt op basis van productiecapaciteit.

De combinatie van aquacultuur met glastuinbouw en/of mestverwerking is technisch gezien een haalbare kaart. Op dit moment zijn er echter door het ontbreken van duidelijk afgebakend ruimtelijk juridisch kader in Vlaanderen weinig concrete initiatieven in die richting. Vast staat dat door het combineren van diverse activiteiten er efficiënter met grondstoffen kan omgegaan worden en verschillende stromen in het productieproces beter kunnen geïntegreerd worden.

Het kan niet de bedoeling zijn het open buitengebied louter te reserveren voor natuur, recreatie en 'extensieve' landbouw. Landbouwers zorgen voor dynamiek op het platteland. Differentiatie en efficiëntie zijn de sleutel voor de toekomst.

Aquacultuur kan hierop handig inspelen door o.a. toepassing van het afvalwater in serrecomplexen, als beregeningswater in vollegrondsgroenten of de combinatie met mestverwerking.

Vandaag lopen in Vlaanderen reeds enkele kleinschalige proefprojecten rond aquaponics (PTI, Kortrijk en PCG, Kruishoutem). Ook de mogelijke behandeling van het afvalwater in mestverwerkingsinstallaties, na drogen en/of indikken, vraagt verder onderzoek.

Een synergie tussen aquacultuur, hydrocultuur en/of mestverwerking is technisch gezien mogelijk en de ruimtelijke impact van voormelde initiatieven is gelijkaardig. Er is duidelijk nood aan een flankerend beleid.

Anderzijds moeten de initiatiefnemers zich verenigen en zich profileren als performante sector, weliswaar in volle ontwikkeling, maar klaar om te produceren

De stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning zijn twee vergunningstelsels die momenteel nog steeds naast elkaar bestaan, maar wel aan elkaar gekoppeld zijn. Op gemeentelijk niveau kan je beide procedures simultaan doorlopen bij gelijktijdige indiening (uniek loket). Op provinciaal niveau bestaat nog geen uniek loket, maar wordt er wel naar gestreefd om beide vergunningstelsels zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

Vóór het verlenen van een milieuvergunning wordt je aanvraag getoetst aan de stedenbouwkundige voorschriften. De koppeling tussen de stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning is vastgelegd in het decreet voor ruimtelijke ordening én in het milieuvergunningendecreet.

Heb je voor je project zowel een bouw- als een milieuvergunning nodig, moet je weten dat de ene vergunning geschorst blijft zo lang de andere niet is verleend. Is je bouwvergunning verleend, maar is je milieuvergunningsaanvraag nog lopende, dan mag je niet met de werken starten. Wordt de ene vergunning geweigerd, dan vervalt de andere van rechtswege.

Concreet betekent dit dat je zowel de bouwvergunning als de milieuvergunning voor je project op zak moet hebben, vooraleer je met de effectieve bouw en/of uitbating ervan mag starten. Natuurlijk moet je, eens beide vergunningen verleend zijn, ze wel tijdig in gebruik nemen. De uitvoeringstermijn voor je bouw- en uitbatingsplannen gaat pas in op de dag dat beide vergunningen definitief verleend zijn.

B. MILIEUEFFECTENRAPPORTAGE

B.1 JURIDISCHE ACHTERGROND

Het milieubeleid in Vlaanderen rust op 5 pijlers:

- het voorzorgsbeginsel;
- het beginsel van preventief handelen;
- het beginsel van voorkeur voor brongerichte maatregelen;
- het beginsel van de vervuiler betaalt
- het stand-still beginsel.

Milieueffectrapportage (MER) is een instrument om de doelstellingen en beginselen van het milieubeleid te helpen realiseren.

De milieueffectenrapportage (MER) startte in Vlaanderen als juridisch-administratief proces bij de goedkeuring van de Vlaamse regering van de zogenaamde MER-besluiten (23/03/1989). Deze besluiten integreren de MER-procedure in de vergunningsprocedure voor bepaalde hinderlijke inrichtingen en voor een aantal types van infrastructuurwerken.

Deze besluiten werden genomen als omzetting van de Europese Richtlijn 85/337/EG, (gewijzigd door de Richtlijn 97/11/EU).

Door publicatie van het MER-decreet van 18/12/2002 (B.S. 13/02/2003) werd het decreet 'algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) van 5/04/1995, aangevuld met een titel betreffende de milieueffect en veiligheidsrapportage. Dit decreet is tevens de gedeeltelijke omzetting van de EU Richtlijn 2001/42/EU inzake de milieubeoordeling van plannen en programma's.

De inrichtingen/projecten onderworpen aan de MER-plicht zijn bepaald in het besluit van de Vlaamse Regering d.d. 10/12/2004 houdende de vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan de milieueffectenrapportering (B.S. 17/02/2005). Dit besluit is het uitvoeringsbesluit van het decreet van 18/12/2002. In dit besluit worden de besluiten van 23/03/1989 grotendeels opgeheven.

B.2 CATEGORIEËN VAN MER-PLICHTIGE PROJECTEN EN MOGELIJKHEID TOT ONTHEFFING

Een aantal inrichtingen/projecten zijn dus onderworpen aan een milieueffectenrapportage. Slechts in het limitatief omschreven aantal gevallen dient een MER te worden opgemaakt. Het door de bevoegde administratie (Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Dienst Milieueffectrapportage, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, bus 8, 1000 Brussel, Tel.: 02/553.80.79, Fax: 02/553.80.75, Elektronische post: mer@vlaanderen.be)

Het goedgekeurde MER-rapport dient deel uit te maken van de vergunningsaanvraag. Zonder dit rapport kan de aanvraag niet volledig en ontvankelijk worden verklaard (zie punt C.3).

De categorieën van projecten waarvoor een project-MER moet worden opgesteld, zijn vermeld in bijlage 1 en bijlage 2 van het MER-besluit (2004). Voor de categorieën in bijlage 2 kan de initiatiefnemer een gemotiveerd verzoek tot ontheffing indienen bij de bevoegde administratie (cel MER). Noch in bijlage 1 van de Europese MER-Richtlijn, noch in bijlage 1 van het MER-besluit (2004) zijn projecten m.b.t. aquacultuur opgenomen. In de Europese Richtlijn wordt in bijlage 2 "kweekvijvers voor zalmachtigen" vermeldt, terwijl dit in bijlage 2 van het MER-besluit "Intensieve aquacultuur van vis met een productiecapaciteit van 1.000 ton levend gewicht per jaar of meer" is. Voor laatstgenoemde projecten kan een ontheffing worden gevraagd aan de cel MER,

Belangrijk is dat met behulp van een ontheffing op eenvoudige wijze aangetoond kan worden dat er voor een project geen of beperkte milieueffecten te verwachten zijn.

Allereerst wordt een dossier bij de dienst milieueffectrapportage ingediend in 5 ingebonden exemplaren en 1 losbladig. In het geval van grensoverschrijdende effecten met Wallonië of Brussel moet één extra exemplaar voorzien worden en/of in het geval grensoverschrijdende effecten met Nederland moeten twee extra exemplaren voorzien worden.

De dienst milieueffectrapportage vraagt vervolgens advies bij instanties die hiervoor het beste geplaatst zijn. Dit is natuurlijk afhankelijk van het onderwerp. Het kan voorkomen dat dan

door omstandigheden meer exemplaren nodig zijn. Deze zullen dan door de dienst milieueffectrapportage opgevraagd worden.

Vervolgens moet de dienst milieueffectrapportage binnen een termijn van 60 dagen na ontvangst van het dossier een beslissing nemen over de aanvraag en dit binnen de 70 dagen na ontvangst van het dossier bekend maken aan de initiatiefnemer en ter inzage te leggen. Dit laatste gebeurt door middel van publicatie op deze website.

Het is voor de initiatiefnemer dan nog mogelijk – als men het niet eens is met de beslissing – een gemotiveerd verzoek tot heroverweging doen.

In het ontheffingsdossier moet een beschrijving en verduidelijking van het voorgenomen project met inbegrip van de ruimtelijke situering ervan, opgenomen zijn. De ruimtelijke situering bevat minstens een uittreksel van de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de vigerende plannen van aanleg en van de topografische kaarten van de omgeving. Daarnaast moet de verantwoording voor het verzoek en alle relevante gegevens ter staving ervan toegevoegd worden.

Het is logisch dat alle mogelijk te verwachten effecten inhoudelijk behandeld moeten worden. Daarbij moet ook gelet worden op mogelijke cumulatie en grensoverschrijding.

Daarnaast kunnen de juridisch beleidsmatige randvoorwaarden als beoordelingscriteria voor de te verwachten effecten gebruikt worden.

In voorkomend geval worden gegevens toegevoegd die de administratie nodig heeft om de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling mogelijk te maken.

Wanneer de initiatiefnemer de uiteindelijke vergunningsaanvraag indient, moeten het ontheffingsdossier en de beslissing van de dienst milieueffectrapportage bijgevoegd worden.

De beslissing bevat een termijn waarbinnen het project uitgevoerd moet zijn. Deze termijn is maximum 4 jaar. Als het project niet binnen deze termijn wordt 'aangevangen', dan vervalt de beslissing.

Indien de ontheffingsaanvraag onvoldoende aantoont dat het voorgenomen project geen aanzienlijke gevolgen kan hebben voor het milieu en een project-MER redelijkerwijze nieuwe of bijkomende gegevens over aanzienlijke milieueffecten kan bevatten, zal de dienst MER beslissen de ontheffing niet te verlenen.

Een initiatiefnemer van een dergelijk project dient alsnog een project-MER op te stellen.

B.3 MER-SCREENING

Op 24/03/2011 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie geoordeeld dat het Vlaams gewest niet de nodige maatregelen heeft vastgesteld voor de correcte of volledige uitvoering van de Richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, meerbepaald de zogenaamde screening van projecten.

Screening is het onderzoek of het concrete project aanzienlijke milieueffecten kan veroorzaken. Dit onderzoek moet uitwijzen of voor een project een milieueffectrapport moet worden opgemaakt voorafgaand aan de beslissing over de vergunningsaanvraag.

Screening is dus de eerste stap in de milieueffectrapportage. Wijst de screening uit dat er aanzienlijke milieugevolgen kunnen optreden, zal de opmaak van een milieueffectrapport nodig zijn.

Dit arrest heeft gevolgen voor de behandeling van vergunningsaanvragen voor projecten die behoren tot projectcategorieën die zijn opgenomen in zowel bijlage 2 bij de Europese Richtlijn 85/337/EEG als in bijlage 2 bij het Project-MER-Besluit en die de daarin vermelde omvang- of capaciteitsdrempels niet bereiken. Door dit arrest moeten deze projecten voorafgaandelijk aan de beslissing over de vergunningsaanvraag voortaan eveneens gescreend worden aan de hand van alle relevante criteria van bijlage 2 bij het decreet houdende de Algemene Bepalingen inzake Milieubeleid (DABM).

Dit houdt concreet in dat bij de indiening van een project rond aquacultuur de overheid, aan de hand van de concrete kenmerken van het project geval per geval zal overwegen of hiervoor al dan niet een MER moet worden opgemaakt. Er werd hieromtrent een omzendbrief opgesteld LNE 2011/1.

De omzendbrief met betrekking tot screening projectmilieueffectrapportage heeft het toepassingsgebied van de projectmilieueffectrapportage verruimd. Deze omzendbrief geeft - in afwachting van aangepaste regelgeving- aan hoe men dient om te gaan met de vergunningverlening van projecten waarop het arrest toepassing heeft. Tegelijk met deze omzendbrief is er een leidraad opgesteld, die u helpt bij het doorlopen van deze screening.

Samenvatting

Om te bepalen of het project dat het voorwerp vormt van de vergunningsaanvraag tot het toepassingsgebied van de omzendbrief behoort, moet de volgende stapsgewijze aanpak gevolgd worden:

-
1. Is het project dat voorwerp vormt van de vergunningsaanvraag opgenomen in bijlage 1 van het Project-MER-Besluit (2004)?
-

Ja, het project valt onder één van de activiteiten genoemd in bijlage 1 van het Project-MER-Besluit (2004) en het overschrijdt de vermelde drempelwaarde

In dat geval moet voor het project een door de dienst MER een goedgekeurd milieueffectrapport deel uitmaken van de vergunningsaanvraag en valt het voorgenomen project niet onder het toepassingsgebied van deze omzendbrief. Voor de opmaak van het milieu-effectrapport voor het voorgenomen project is het DABM van toepassing.

Neen. Ga naar vraag 2.

-
2. Is het project dat het voorwerp vormt van de vergunningsaanvraag, opgenomen in bijlage 2 van het Project-MER-Besluit (2004)?
-

Ja, het project valt onder één van de activiteiten genoemd in bijlage 2 van het Project-MER-Besluit (2004) en het overschrijdt de vermelde drempelwaarde

In dat geval moet voor het project een door de dienst MER een goedgekeurd milieueffectrapport of een door de dienst MER opgestelde ontheffingsbeslissing deel uitmaken van de vergunningsaanvraag en valt het voorgenomen project niet onder het toepassingsgebied van deze omzendbrief. Voor de opmaak van het milieu-effectrapport of het verzoek tot ontheffing van het voorgenomen project voor het voorgenomen project is het DABM van toepassing.

Neen. Ga naar vraag 3.

-
3. Is het voorgenomen project vermeld in de lijst opgenomen in de bijlage bij deze omzendbrief?
-

Ja, dan valt het voorgenomen project onder het toepassingsgebied van de omzendbrief. De vergunningverlenende overheid doet voorafgaand aan de vergunningsbeslissing een MER-screening van het project. Dit gebeurt op basis van de beschikbare gegevens in het dossier. Er kan een aanvullende screeningsnota van de aanvrager gevraagd worden.

Neen, dan valt het voorgenomen project niet onder het toepassingsgebied van de omzendbrief en hoeven er voor de milieueffecten beoordeling geen verdere acties ondernomen te worden.

C. MILIEUVERGUNNINGENDECREET (28/06/1985) EN DE UITVOERINGSBESLUITEN VLAREM I (06/02/1991) EN VLAREM II (01/06/1995)

De milieuvergunning is bij uitstek hét beleidsinstrument inzake leefmilieu. De milieuvergunning wordt geregeld door het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en zijn uitvoeringsbesluiten VlareM I (06/02/1991) en VlareM II (01/06/1995). In tegenstelling tot onze Nederlandse bureu, is deze Vlaamse wetgeving zeer transparant: er zijn 3 klassen van inrichtingen en 3 mogelijke overheden waartoe men zich lan richten (zie . Ze omvat niet alleen de indeling van hinderlijke inrichtingen in klassen en de verplichtingen waaraan deze moeten voldoen, ook alle wetgeving omtrent het lozen van afvalwater en oppompen van grondwater, zit in de VlareM-wetgeving vervat.

De inrichtingen worden ingedeeld in 3 klassen, naargelang de aard en de belangrijkheid van de eraan verbonden milieu-effecten. De hinderlijkste inrichtingen zijn klasse 1, terwijl de minder hinderlijke inrichtingen klasse 2 zijn.

Niemand mag zonder vergunning een klasse 1 of klasse 2 inrichting uitbaten of veranderen. Een klasse 3 inrichting moet je melden bij de bevoegde overheid.

De procedures over de opmaak van een milieuvergunningsaanvraag en/of melding, vind je terug in het Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning, beter bekend als VLAREM 1 (06/02/1991).

VLAREM I regelt wie een milieuvergunning moet aanvragen, welke overheid hiervoor bevoegd is, welke procedures moeten gerespecteerd worden en wie de vergunningsvoorwaarden moet controleren.

VLAREM II (01/06/1995) bepaalt de algemene en sectorale normen waaraan een onderneming moet voldoen om de milieuvergunning te verkrijgen en dus de bedrijfsactiviteit uit te voeren.

Verder bevat VLAREM II de volledige reglementering omtrent de taken en de hoedanigheid van de milieucoördinator.

Voornoemde teksten zijn reeds meermaals gewijzigd.

C.1 VLAREM I

C.1.1 Klasse-indeling

Om te weten of je bedrijf nu al dan niet vergunningsplichtig is, en zo ja, of het een klasse 1 of klasse 2 inrichting betreft, moet je bijlage 1 van VlareM I overlopen. Daarin vind je de alfabetische lijst van alle als hinderlijk te beschouwen activiteiten (van 'Aardolie tot Tijdelijke Opslagplaats'), waarin per activiteit vermeld is of het als een klasse 1, klasse 2 dan wel klasse 3 activiteit beschouwd wordt. Elke activiteit of rubriek is ingedeeld in subrubrieken en voorzien van 8 kolommen. In de eerste kolom staat bij elke subrubriek een cijfer van 1 tot 3. Het is op basis van deze indelingslijst dat bedrijven in **3 klassen** ingedeeld worden.

Het is mogelijk dat verschillende activiteiten een verschillende klasse-indeling krijgen. In dat geval is de activiteit met de hoogste klasse-indeling bepalend voor de indeling van je inrichting.

Het antwoord op de vraag of je bedrijf al dan niet vergunningsplichtig is, hangt dus af van de activiteiten die je uitoefent, de geïnstalleerde drijfkracht en de opslagcapaciteit. Deze zijn bepalend voor de klasse-indeling van je bedrijf. Die klasse-indeling en het geplande project bepalen op hun beurt welke procedure (zie ook C.1.4) je moet volgen en bij welke overheid je hiervoor terecht kan (C.1.3).

De indelingslijst is een limitatieve lijst: enkel de activiteiten, opslagplaatsen, machines, installaties, toestellen of handelingen die opgenomen zijn in deze lijst, moeten gemeld of vergund zijn. Een bedrijf is dus enkel vergunnings- of meldingsplichtig als minstens één activiteit (rubriek) uit de indelingslijst plaatsvindt. Uit de 8 kolommen van de indelingslijst kan je onder meer afleiden of je een milieucoördinator nodig hebt, wie advies zal verlenen bij je aanvraag, of je een milieujaarverslag moet maken enz.

De klasse-indeling van je inrichting bepaalt welke overheid bevoegd is om je dossier te behandelen. Dit bepaalt dan weer het verloop en de duur van de procedure. Meer uitleg over de procedure vind je in bijlage 1.

Inventariseer

Als exploitant inventariseer je de activiteiten van de indelingslijst die er op je site plaatsvinden. Klasse 1 activiteiten zijn hinderlijker dan klasse 2-activiteiten, die op hun beurt hinderlijker zijn dan klasse 3-activiteiten. De activiteit met de hoogste klasse bepaalt de klasse-indeling van de volledige inrichting.

Ligging

Voor bepaalde activiteiten maakt de wetgever een onderscheid naargelang de ligging van je bedrijf. Logischerwijze zijn de criteria voor milieuvergunningplicht in industriegebied hoger dan in niet-industriegebied. Als exploitant is het dus essentieel te weten in welk bestemmingsgebied je gelegen bent volgens het gewestplan, Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP), Bijzonder Plan van Aanleg (BPA), enz. Van zodra één kadastraal perceel in je milieuvergunningsaanvraag niet in industriegebied gelegen is, wordt de totale inrichting beschouwd als zijnde niet gelegen in industriegebied.

Indelingslijst

Sinds 1/03/09 zijn belangrijke wijzigingen aan de indelingslijst doorgevoerd. De drempels van het indelingscriterium "totale geïnstalleerde drijfkracht" verhoogde aanzienlijk voor een groot aantal activiteiten. Hierdoor verschuiven meer dan 1.000 bedrijven van klasse 1 naar klasse 2 en meer dan 7.000 bedrijven van klasse 2 naar klasse 3.

Bij hernieuwing van de milieuvergunning of bij aanpassing van de lopende vergunning moet je zeker eerst checken of je bedrijf nog steeds in de vergunde, dan wel in een lagere klasse valt.

C.1.2. Rubrieken uit de indelingslijst die van toepassing kunnen zijn op aquacultuurbedrijven

Rubrieknummer en omschrijving	Subrubriek en Omschrijving	Klasse	Voorbeeld
3. AFVALWATER EN KOELWATER			
3.2	<p>Het, zonder behandeling in een afvalwaterzuiveringsinstallatie, lozen van huishoudelijk afvalwater, ander dan afkomstig van woongelegenheden, met een biologisch afbreekbare organische belasting van meer dan 20 inwonersequivalenten:</p> <p>1° opgeheven</p> <p>2° wanneer het lozingspunt is gelegen in een gemeente waarvoor het gemeentelijke zoneringsplan definitief is vastgesteld:</p> <p>a) lozingspunt gelegen in een centraal gebied en/of een collectief geoptimaliseerd en individueel te optimaliseren buitengebied en/of buiten het zoneringsplan</p> <p>b) lozingspunt gelegen in een collectief te optimaliseren buitengebied</p>	<p>3</p> <p>2</p>	Afvalwater afkomstig van de sanitaire blokken, refter, burelen (>600 m ³ /j)
3.4	<p>Het, zonder behandeling in een afvalwaterzuiveringsinstallatie, lozen van bedrijfsafvalwater dat al of niet één of meer van de in bijlage 2C bij titel I van het Vlarem bedoelde gevaarlijke stoffen bevat [in concentraties hoger dan de indelingscriteria, vermeld in de kolom "indelingscriterium GS (gevaarlijke stoffen)" van artikel 3 van bijlage 2.3.1 van titel II van het Vlarem], met een debiet:</p> <p>1° tot en met 2 m³/h:</p> <p>a) wanneer het bedrijfsafvalwater geen gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat</p> <p>b) wanneer het bedrijfsafvalwater één of meer gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat</p> <p>2° van meer dan 2 m³/h tot en met 100 m³/h</p> <p>3° van meer dan 100 m³/h</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p>	Lozen van afvalwater uit viscontainers; ledigen van viscontainers

3.6 Afvalwaterzuiveringsinstallaties, met inbegrip van het lozen van het effluentwater en het ontwateren van de bijhorende slibproductie:	1. voor de behandeling van huishoudelijk afvalwater, ander dan afkomstig van woongelegenheden, met een debiet van meer dan 600 m ³ /j	3	
	<p>2. <i>opgeheven</i></p> <p>3. voor de behandeling van bedrijfsafvalwater dat al of niet één of meer van de in bijlage 2C bij titel I van het VLAREM bedoelde gevaarlijke stoffen bevat [in concentraties hoger dan de indelingscriteria, vermeld in de kolom "indelingscriterium GS (gevaarlijke stoffen)" van artikel 3 van bijlage 2.3.1 van titel II van het VlareM], met uitzondering van de in rubriek 3.6.5 ingedeelde inrichtingen, met een effluent</p> <p>1° tot en met 5 m³/h:</p> <p>a) wanneer het effluentwater geen gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat</p> <p>b) wanneer het effluentwater één of meer gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat</p> <p>2° van meer dan 5 m³/h tot en met 50 m³/h</p> <p>3° van meer dan 50 m³/h</p>	<p></p> <p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p>	Aërobe en/of anaërobe zuiveringsinstallatie; de behandeling van het afvalwater met het oog op het behalen van de opgelegde lozingsnormen.

5. BIOCIDEN			
5.3 Opslagplaatsen, met uitzondering van deze bedoeld onder rubrieken 17 en 48, voor biociden van:	<p>1° a) meer dan 0,5 ton tot en met 1 ton</p> <p>b) meer dan 1 ton tot en met 2 ton</p> <p>2° meer dan 2 ton</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>2</p>	Opslag van niet gevaarlijke producten (diergeneesmiddelen)
9. DIEREN			
9.10 Intensieve aquacultuur	<p>1° intensieve aquacultuur van vis met een jaarproductiecapaciteit aan levend gewicht van 100 tot en met 500 ton</p> <p>2° intensieve aquacultuur van vis met een jaarproductiecapaciteit aan levend gewicht van meer dan 500 ton</p> <p>3° intensieve aquacultuur van vis of schelpdieren met een jaarproductiecapaciteit van 1000 ton of meer</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	

12. ELEKTRICITEIT			
12.1 Elektriciteitsproductie	1° a) 100 kW tot en met 300 kW, wanneer de inrichting behoort bij een noodgroep en volledig is gelegen in een industriegebied 1° b) 100 kW t.e.m. 300 kW, in andere dan sub a) bedoelde gevallen 2° meer dan 300 kW tot en met 10.000 kW 3° meer dan 10.000 kW	3 2 2 1	Noodgenerator
12.2 Transformatoren (gebruik van) met een individueel nominaal vermogen van:			
	1° 100 kVA tot en met 1.000 kVA 2° meer dan 1.000 kVA	3 2	Transformator
12.3 Accumulatoren			
	1° vast opgestelde batterijen waarvan het product van het vermogen, uitgedrukt in Ah, met de klemspanning, uitgedrukt in V, meer bedraagt dan 10.000 2° vaste inrichtingen voor het laden van accumulatoren door middel van toestellen met een geïnstalleerd totaal vermogen van meer dan 10 kW	3 3	heftruckladers

15. GARAGES, parkeerplaatsen en herstellingswerkplaatsen voor motorvoertuigen			
15. 1 Al dan niet overdekte ruimte, andere dan deze bedoeld in rubriek 15.5 en rubriek 19.8, waarin gestald worden:			Stalplaats voertuigen
	1° 3 tot en met 25 autovoertuigen en/of aanhangwagens, andere dan personenwagens 2° meer dan 25 autovoertuigen en/of aanhangwagens, andere dan personenwagens	3 2	

<p>16. GASSEN</p> <p>16.3 Inrichtingen voor het fysisch behandelen van gassen (samenpersen – ontspannen): De in deze rubriek vermelde gebieden betreffen de gebieden zoals bepaald door de stedenbouwkundige voorschriften van een goedgekeurd plan van aanleg, een ruimtelijk uitvoeringsplan of een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkavelingsvergunning. Als de bestemming is vastgelegd in een ruimtelijk uitvoeringsplan, wordt onder "industriegebied" de categorie van gebiedsaanduiding "bedrijvigheid" verstaan, met uitzondering van de volgende gebiedsaanduidingen die onder deze categorie vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren; - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kleinhandel; - buffer voor bedrijventerreinen 			Frigo, luchtcompressor
	<p>1. Koelinstallaties voor het bewaren van producten, luchtcompressoren en airconditioninginstallaties, met een totale geïnstalleerde drijfkracht van: <i>(Uitzonderingen:</i> <i>* luchtcompressoren tijdelijk ingezet bij wegenis-, bouw- en sloopectiviteiten zijn niet ingedeeld;</i> <i>* de installaties vallend onder de toepassing van rubriek 15.5 en rubriek 19.8, zijn niet ingedeeld in onderhavige rubriek 16.3)</i></p>		
	1° 5 kW tot en met 200 kW	3	
	2° meer dan 200 kW	2	

16.3.	2. Andere dan onder 16.3.1 en 16.9.c ingedeelde inrichtingen met een geïnstalleerde totale drijfkraft van:		
	1°		
	a) 5 kW tot en met 200 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	3	
	b) 5 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	3	
	2°		
	a) meer dan 200 kW tot en met 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	2	
	b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	2	
	3°		
	a) meer dan 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	1	
	b) meer dan 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	1	

<p>16.7 Opslagplaatsen voor samengeperste, vloeibaar gemaakte of in oplossing gehouden gassen, in verplaatsbare recipiënten, met uitzondering van deze bedoeld in rubriek 48, met een gezamenlijk inhoudsvermogen van: <i>Opmerking:</i> <i>De opslagplaatsen vallend onder de toepassing van rubriek 15.5 en rubriek 19.8, zijn niet ingedeeld in onderhavige rubriek 16.7.</i> De gebruikte verplaatsbare recipiënten dienen te worden meegeteld voor de bepaling van het gezamenlijke waterinhoudsvermogen. Verplaatsbare recipiënten aangeschakeld aan verplaatsbare verbruikstoestellen worden niet meegeteld. Verplaatsbare recipiënten aangeschakeld aan vaste verbruikstoestellen worden eveneens niet meegeteld, wanneer het waterinhoudsvermogen van het recipiënt of van de aangeschakelde flessenbatterij minder dan 300 liter bedraagt</p>			Opslag gassen in flessen
	1° 300 l tot en met 1.000 l	3	
	2° meer dan 1.000 l tot en met 10.000 l	2	
	3° meer dan 10.000 l	1	
<p>16.8 Opslagplaatsen voor samengeperste, vloeibaar gemaakte of in oplossing gehouden gassen, in vaste reservoirs, uitgezonderd deze van drukvaten deeluitmakend van compressoren en uitgezonderd buffervaten (reserve aan koelmiddel in een opslagtank waarvan de afnameleiding afgesloten is van het koelcircuit valt hier niet onder), met een gezamenlijk waterinhoudsvermogen: <i>Opmerking:</i> De opslagplaatsen vallend onder de toepassing van rubriek 15.5 en rubriek 19.8, zijn niet ingedeeld in onderhavige rubriek 16.8</p>			Opslag gassen in vaste houder
	1° tot en met 3.000 l	3	
	2° 3.000 l tot en met 10.000 l	2	
	3° meer dan 10.000 l	1	

17. GEVAARLIJKE PRODUCTEN			
<p>Opmerkingen</p> <p>Deze rubriek betreft zowel vaste stoffen als vloeistoffen. Gassen zijn ingedeeld in rubriek 16. De opslagplaatsen en verdeelinstallaties vallend onder de toepassing van rubriek 15.5 en rubriek 19.8, zijn niet ingedeeld in onderhavige rubriek 17.</p> <p>De in deze rubriek vermelde gebieden betreffen de gebieden zoals bepaald door de stedenbouwkundige voorschriften van een goedgekeurd plan van aanleg, een ruimtelijk uitvoeringsplan of een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkavelingsvergunning.</p> <p>Als de bestemming is vastgelegd in een ruimtelijk uitvoeringsplan, wordt onder "industriegebied" de categorie van gebiedsaanduiding "bedrijvigheid" verstaan, met uitzondering van de volgende gebiedsaanduidingen die onder deze categorie vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren; - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kleinhandel; - buffer voor bedrijventerreinen 			
17.3.6 Opslagplaatsen voor vloeistoffen met een ontvlammingspunt hoger dan 55°C, maar dat 100°C niet overtreft, met uitzondering van deze bedoeld onder rubriek 48, met een totaal inhoudsvermogen van			Opslag mazout, stookolie, producten met etikettering
	<p>1°</p> <p>a) 5.000 l tot en met 20.000 l indien de inrichting behoort bij de woonfunctie van een onroerend goed dat hoofdzakelijk als woongegelegenheid wordt gebruikt</p> <p>b) 100 l tot en met 20.000 l voor andere dan sub a) bedoelde inrichtingen</p>	<p>3</p> <p>3</p>	

17.3.6	<p>2°</p> <p>a) meer dan 20.000 l tot en met 500.000 l bij uitsluitend ondergrondse opslag of bij combinatie van ondergrondse of bovengrondse opslag</p> <p>b) meer dan 20.000 l t.e.m. 500.000 l bij uitsluitend bovengrondse opslag</p> <p>3°</p> <p>a) meer dan 500.000 l bij uitsluitend ondergrondse opslag of bij combinatie van ondergrondse of bovengrondse opslag</p> <p>b) meer dan 500.000 l bij uitsluitend bovengrondse opslag</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	
17.3.7 Opslagplaatsen voor vloeistoffen met een ontvlammingspunt hoger dan 100° C, met uitzondering van deze bedoeld onder rubriek 48, met een totaal inhoudsvermogen van:			Opslag stookolie en andere oliën
	<p>1° 200 l tot en met 50.000 l</p> <p>2°</p> <p>a) meer dan 50.000 l tot en met 5.000.000 l bij uitsluitend ondergrondse opslag of bij combinatie van ondergrondse of bovengrondse opslag</p> <p>b) meer dan 50.000 l t.e.m. 500.000 l bij uitsluitend bovengrondse opslag</p> <p>3°</p> <p>a) meer dan 5.000.000 l bij uitsluitend ondergrondse opslag of bij combinatie van ondergrondse of bovengrondse opslag</p> <p>b) meer dan 500.000 l bij uitsluitend bovengrondse opslag</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	
17.3.9 Brandstofverdeelininstallaties voor motorvoertuigen, zijnde installaties voor het vullen van brandstoftanks van motorvoertuigen met vloeibare koolwaterstoffen bestemd voor de voeding van de erop geïnstalleerde motor(en) :			Verdeelpomp
	<p>1° inrichtingen voor de verdeling van de in rubriek 17.3.6 of 17.3.7 bedoelde vloeistoffen met maximaal 1 verdeelslang</p> <p>2° inrichtingen voor de verdeling van de in rubriek 17.3.4, in rubriek 17.3.5 en/of in rubriek 17.3.6 of in rubriek 17.3.7 bedoelde vloeistoffen met maximaal 2 verdeelslangen waarmee uitsluitend eigen bedrijfsvoertuigen worden bevoorrad</p> <p>3° overige inrichtingen</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p>	

17. 4 Opslagplaatsen, met uitzondering van deze bedoeld onder rubriek 48, en/of verkooppunten van in bijlage 7 bij titel I van het VLAREM bedoelde gevaarlijke stoffen, in verpakkingen met een inhoudsvermogen van maximaal 25 liter of 25 kilogram, voor zover de maximale opslag begrepen is tussen 50 kg of 50 l en 5.000 kg of 5.000 l (EG-richtlijn 67/548/EEG van 27 juni 1967 betreffende de aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen inzake de indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen):	3	Opslag van gevaarlijke producten (oranje etiket) in kleine verpakkingen (bleekwater, waterstofperoxide enz.)
--	---	--

24. LABORATORIA (al dan niet geïntegreerd in een elders ingedeelde inrichting)			
24.1 Laboratoria die enige biologische of scheikundige, minerale of organische bedrijvigheid uitoefenen met het oog op opzoeken, proeven, analyses, toepassing of ontwikkeling van producten, kwaliteitscontrole op producten, of met een didactisch doel, die door hun afvalwater een hoeveelheid gevaarlijke stoffen lozen per maand en per stof die opgenomen is in lijst I van bijlage 2C:			Voor aquacultuurbedrijven met een productiecapaciteit aan levend gewicht van minder dan 100 ton/jaar
	1° tot en met 1 kg	3	
	2° meer dan 1 kg	2	

<p>28. MEST OF MESTSTOFFEN</p> <p>28. 2 Opslagplaats van dierlijke mest, waaronder verstaan door vee uitgescheiden natuurlijke afvalstoffen of een mengsel van strooisel en door vee uitgescheiden natuurlijke afvalstoffen ongeacht of het vee wordt geweid of op intensieve veehouderij wordt gehouden, alsmede de natuurlijke afvalstoffen van visteeltbedrijven: (gebieden bepaald volgens de begrippen van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen)</p> <p><u><i>Uitzondering :</i></u> <i>De opslag in agrarisch gebied van vaste dierlijke mest en/of van mengmest op de akker, bedoeld om te worden uitgespreid, is niet ingedeeld onder de voorwaarde dat deze opslag gedurende maximaal 3 maanden per jaar gebeurt en de volgende minimumafstanden worden gerespecteerd :</i></p> <p>8 <i>de afstand tot de perceelsgrens en oppervlaktewater bedraagt ten minste 10 meter;</i></p> <p>8 <i>de afstand tot woningen van derden bedraagt ten minste 100 meter.</i></p>			<p>Opslag van mest na indikken? Opslag van dunne fractie voor nabehandeling</p>
	<p>a) in een gebied ander dan woongebieden met landelijk karakter en agrarische gebieden:</p> <p>1° van 2 m³ tot en met 10 m³ 2° van meer dan 10 m³ tot en met 100 m³ 3° van meer dan 100 m³</p> <p>b) in een woongebied met landelijk karakter</p> <p>1° van 5 m³ tot en met 100 m³ 2° van 100 m³ tot en met 1.000 m³ 3° meer dan 1.000 m³</p> <p>c) in agrarisch gebied</p> <p>1° van 10 tot en met 5.000 m³ 2° meer dan 5.000 m³</p>	<p>3 2 1</p> <p>3 2 1</p> <p>3 2</p>	

<p>28.3 Inrichtingen waar dierlijke mest bewerkt of verwerkt wordt, met uitzondering van de installaties voor de bewerking en/of verwerking van dierlijke mest zoals bedoeld in de rubrieken 9.3 tot en met 9.8, met een bewerkings- of verwerkingscapaciteit op jaarbasis van:</p>			
	<p>a) 2 ton tot en met 1.000 ton mest</p> <p>b) 1.000 ton tot en met 25.000 ton mest</p> <p>c) Meer dan 25.000 ton mest</p>	<p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	

<p>31. MOTOREN MET INWENDIGE VERBRANDING <i>(Voor machines met elektriciteitsproductie, voor het gedeelte elektriciteitsproductie : zie rubriek 12.1.)</i></p>			
<p>31.1 Vast opgestelde motoren met een totaal nominaal vermogen van: Opmerkingen: De motoren, vallend onder de toepassing van rubriek 15.5 en rubriek 19.8, zijn niet ingedeeld in onderhavige rubriek. De in deze rubriek vermelde gebieden betreffen de gebieden zoals bepaald door de stedenbouwkundige voorschriften van een goedgekeurd plan van aanleg, een ruimtelijk uitvoeringsplan of een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkavelingsvergunning. Als de bestemming is vastgelegd in een ruimtelijk uitvoeringsplan, wordt onder "industriegebied" de categorie van gebiedsaanduiding "bedrijvigheid" verstaan, met uitzondering van de volgende gebiedsaanduidingen die onder deze categorie vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren; - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kleinhandel; - buffer voor bedrijventerreinen. <p>Voor de vast opgestelde motoren met minder dan 360 bedrijfsuren per kalenderjaar die noodgeneratoren of bluswaterpompen aandrijven, moet het nominaal vermogen maar voor 50 % in rekening worden gebracht voor het bepalen van het totaal nominaal vermogen.</p>			<p>Noodgenerator</p>
	<p>1°</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 10 kW t.e.m. 300 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied b) 10 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied 	<p>3</p> <p>3</p>	

31.1	<p>2°</p> <p>a) Meer dan 300 kW tot en met 500 kW wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied</p> <p>b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied</p> <p>3° meer dan 500 kW</p> <p>4° Turbines met een hoeveelheid vrijkomende warmte van meer dan 50 MW. Er kan overlapping zijn met sub 3°.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	
------	---	-------------------------------------	--

<p>43. VERBRANDINGSINRICHTINGEN <i>Verbrandingsinrichtingen waarin afvalstoffen worden verwerkt of worden verbrand zijn uitsluitend ingedeeld in rubriek 2.3.4. Indien afvalstoffen worden gebruikt als hulp- of toevoegbrandstof zijn zowel de rubrieken 2.3.4. als 43. van toepassing</i></p>			Stookinstallatie
<p>43.1 Verbrandingsinrichtingen zonder elektriciteitsproductie (stookinstallaties e.d.), met een totaal warmtevermogen van: Opmerkingen: De stookinstallaties, vallend onder de toepassing van rubriek 15.5 en rubriek 19.8, zijn niet ingedeeld in onderhavige rubriek. De in deze rubriek vermelde gebieden betreffen de gebieden zoals bepaald door de stedenbouwkundige voorschriften van een goedgekeurd plan van aanleg, een ruimtelijk uitvoeringsplan of een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkavelingsvergunning. Als de bestemming is vastgelegd in een ruimtelijk uitvoeringsplan, wordt onder "industriegebied" de categorie van gebiedsaanduiding "bedrijvigheid" verstaan, met uitzondering van de volgende gebiedsaanduidingen die onder deze categorie vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren; - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kleinhandel; - buffer voor bedrijventerreinen. 			
43.1	<p>1°</p> <ul style="list-style-type: none"> a) 300 kW tot en met 2.000 kW wanneer de inrichting: <ul style="list-style-type: none"> i) volledig gelegen is in een industriegebied ii) en gestookt wordt met vloeibare brandstoffen, aardgas of vloeibaar gemaakt gas b) 300 kW tot en met 500 kW in de gevallen andere dan vermeld sub a) 	<p>3</p> <p>2</p>	

43.1	<p>2°</p> <p>a) meer dan 2.000 kW tot en met 5.000 kW, wanneer het een inrichting betreft vermeld sub 1°, a)</p> <p>b) meer dan 500 kW tot en met 5.000 kW in de gevallen andere dan vermeld sub 1°, a)</p> <p>3° meer dan 5.000 kW</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>1</p>	
43.2 Verbrandingsinrichtingen met elektriciteitsproductie (thermische centrales), met inbegrip van het ombouwen ervan op een andere brandstof, met een totaal warmtevermogen van:	<p>1° 300 kW tot en met 5.000 kW</p> <p>2° meer dan 5.000 kW</p>	<p>2</p> <p>1</p>	
43.3 Stookinstallaties met een hoeveelheid vrijkomende warmte van meer dan 50 MW <i>Er kan overlapping zijn met de rubrieken 43.1 en 43.2.</i>		1	
43.4 Verbrandingsinstallaties (inclusief motoren) met een totaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW, met uitzondering van installaties voor het verbranden van gevaarlijke stoffen of stadsafval. <i>Er kan overlapping zijn met rubriek 31.1, 43.1, 43.2 en 43.3.</i>	<p>Het vermogen van de volgende verbrandingsinstallaties moet niet meegerekend worden om het totale thermische ingangsvermogen te toetsen aan het bovenvermelde criterium van 20 MW :</p> <p>a) naverbranders;</p> <p>b) fakkels;</p> <p>c) nooddiesels en noodstroom-generatoren;</p> <p>d) verbrandingsinstallaties (inclusief motoren) met een individueel thermisch ingangsvermogen van gelijk aan of minder dan 3 MW.</p> <p>Zodra het totale thermische ingangsvermogen, rekening houdend met het voorgaande, meer bedraagt dan 20 MW, vallen ook de installaties vermeld in a) tot en met d), onder de toepassing van deze subrubriek.</p>	1	

<p>45. VOEDINGS- EN GENOTSMIDDELENINDUSTRIE (opslag, bewerking of verwerking van dierlijke en plantaardige producten) De in deze rubriek vermelde gebieden betreffen de gebieden zoals bepaald door de stedenbouwkundige voorschriften van een goedgekeurd plan van aanleg, een ruimtelijk uitvoeringsplan of een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkavelingsvergunning Als de bestemming is vastgelegd in een ruimtelijk uitvoeringsplan, wordt onder "industriegebied" de categorie van gebiedsaanduiding "bedrijvigheid" verstaan, met uitzondering van de volgende gebiedsaanduidingen die onder deze categorie vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kantoren; - specifiek regionaal bedrijventerrein voor kleinhandel; - buffer voor bedrijventerreinen. 			slachterijen
45.1 Slachthuizen en private slachterijen	a) voor slachtdieren andere dan deze bedoeld in b) <ol style="list-style-type: none"> 1) met een productiecapaciteit van maximaal 5 ton per dag geslachte dieren 2) met een productiecapaciteit van meer dan 5 ton tot en met 50 ton per dag geslachte dieren e) met een verwerkingscapaciteit van 30.000 ton levend gewicht per jaar of meer (er kan overlapping zijn met a)	2 1 2	

45.4 Inrichtingen voor het behandelen van andere producten van dierlijke oorsprong:	c) Werkplaatsen bestemd voor leurhandel, vis- en vleeswarenfabrieken alsmede uitsnijderijen met een geïnstalleerde totale drijfkracht van:		
	1°	a) 5 kW tot en met 200 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	3
		b) 5 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	3
	2°	a) meer dan 200 kW tot en met 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	2
		b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	2
	3°	a) meer dan 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	1
		b) meer dan 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	1
	45.4	d) Verkoopspunten voor producten van dierlijke oorsprong (vlees, vis en gevogelte) alsmede de aan deze verkoopspunten verbonden uitsnijderijen	3
45.4	e) Opslagplaatsen voor producten van dierlijke oorsprong (vlees, vis en gevogelte) met uitzondering van de producten vermeld in rubriek 48, van:		
	1° 1 ton tot en met 50 ton	3	
	2° meer dan 50 ton	2	

45.5 Visverwerking			
a) Vismijnen		2	
b) Conserveren (blik en bokalen van vis met een geïnstalleerde totale drijfkracht van	<p>1°</p> <p>a) 5 kW t.e.m. 200 kW, wanneer de inrichting volledig gelegen is in een industriegebied</p> <p>b) 5 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied</p> <p>2°</p> <p>a) meer dan 200 kW tot en met 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied</p> <p>b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied</p> <p>3°</p> <p>a) meer dan 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied</p> <p>b) meer dan 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>1</p>	
c) Roken, zouten, pekelen en diepvriezen van vis met een geïnstalleerde totale drijfkracht van :			
	<p>1°</p> <p>a) 5 kW t.e.m. 200 kW, wanneer de inrichting volledig gelegen is in een industriegebied</p> <p>b) 5 kW tot en met 100 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied</p> <p>2°</p> <p>a) meer dan 200 kW tot en met 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied</p> <p>b) meer dan 100 kW tot en met 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>2</p>	

45.5.c	3°		
	a) meer dan 1.000 kW, wanneer de inrichting volledig is gelegen in een industriegebied	1	
	b) meer dan 500 kW, wanneer de inrichting volledig of gedeeltelijk is gelegen in een gebied ander dan industriegebied	1	
45.16. Installaties voor het bewerken en verwerken voor de fabricage van levensmiddelen op basis van:			
	1° dierlijke grondstoffen (andere dan melk) met een productiecapaciteit van meer dan 75 ton per dag eindproducten	1	
45.17 Volgende inrichtingen uit de voedings- en genotmiddelenindustrie Er kan overlapping zijn met één of meer subrubrieken van de rubrieken 44 en 45			
	6° Vismeel- en visoliefabrieken met een productiecapaciteit van 10.000 ton of meer per jaar	1	

<p>53. WINNEN VAN GRONDWATER <i>De hierna vermelde debieten betreffen de totale capaciteit van alle grondwaterwinningen die samen met andere inrichtingen als een geheel moet worden beschouwd overeenkomstig de definitie van milieutechnische eenheid, bedoeld in artikel 1.1.2 van titel II van het VLAREM)</i> <u>Uitzondering:</u> De hierna vermelde inrichtingen zijn niet ingedeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. een grondwaterwinning waaruit het water uitsluit b. een grondwaterwinning van minder dan 500 m³ doeleinden wordt gebruikt 			Grondwaterwinning: diep of ondiepe boorput
53.1. Boren van grondwaterwinningsputten en/of grondwaterwinning voor het uitvoeren van proefpompingen gedurende minder dan een jaar		3	
53.2 Bronbemaling die technisch noodzakelijk is voor ofwel de verwezenlijking van bouwkundige werken, ofwel de aanleg van openbare nutsvoorzieningen:			
	<p>1° gelegen in beschermde duingebieden, aangeduid op grond van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen of in een groengebied, een natuurontwikkelingsgebied, een parkgebied of een bosgebied (gebieden bepaald volgens de begrippen van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen) :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) met een debiet van maximum 500 m³ per dag b) met een debiet van meer dan 500 m³ per dag tot maximum 2.000 m³ per dag c) met een debiet van meer dan 2.000 m³/d <p>2° gelegen in een ander gebied dan vermeld in 1°</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>3</p>	
53.3 Drainering die noodzakelijk is om het gebruik en/of de exploitatie van cultuurgrond mogelijk te maken of houden		3	
53.5. Bronbemaling die noodzakelijk is om het gebruik en/of de exploitatie van gebouwen of bedrijfsterreinen mogelijk te maken of houden		3	

53.8 Boren van grondwaterwinningsputten en grondwaterwinning, andere dan deze bedoeld in rubriek 53.1 tot en met 53.7, met een opgepompt debiet :			
	1° van minder dan 500 m ³ /j	3	
	2° van 500 m ³ /j tot 30.000 m ³ /j	2	
	3° van 30.000 m ³ /j of meer	1	

C.1.3. Bevoegde overheid

Afhankelijk van de klasse-indeling van je bedrijf en je geplande project (zie B.2), kom je met je dossier bij hetzij het College van Burgemeester en Schepenen, hetzij bij de Deputatie, hetzij bij de Vlaamse Minister bevoegd voor het Leefmilieu terecht. Je dient je dossier in bij de overheid in eerste aanleg. Het dossier geef je ter plaatse af tegen ontvangstbewijs of je bezorgt het aangetekend per post. Op die dag start de procedure. De bevoegde overheid bezorgt je dossier aan de betrokken adviesinstanties.

Deputatie of College van Burgemeester en Schepenen?

Heb je een milieuvergunning nodig, dan kan het best zijn dat je hiervoor bij het provinciebestuur een aanvraag moet indienen. Dit is het geval als je een klasse 1 inrichting uitbaat. De Deputatie van de provincie waarin je bedrijf gelegen is, neemt dan de beslissing. De deputatie behandelt ook milieuvergunningsaanvragen voor klasse 2 inrichtingen van gemeenten en openbare besturen. Beroepsdossiers tegen beslissingen van het College van Burgemeester en Schepenen bij Klasse 2 milieuvergunningsaanvragen, komen ook bij de deputatie terecht.

Voor een melding van een klasse 3 inrichting en een milieuvergunningsaanvraag klasse 2, kan je terecht bij het College van Burgemeester en Schepenen (CBS) van de gemeente waar je bedrijf gelegen is. Het CBS behandelt ook alle aanvragen voor tijdelijke inrichtingen, zowel klasse 1 als klasse 2.

Bij de Minister van Leefmilieu kom je terecht met een beroep tegen een beslissing van de deputatie of bij een vraag tot afwijking van de algemene en/of sectorale voorwaarden.

Aantal exemplaren

Een klasse 1 aanvraag dien je in 10 exemplaren in.

Voor een klasse 2 aanvraag volstaan 7 exemplaren.

Bij een melding of een vraag tot wijzigen van de voorwaarden, is in principe 1 exemplaar voldoende. Het is altijd mogelijk dat de bevoegde overheid toch meer exemplaren opvraagt.

Wanneer beslissing?

Na het volledig en ontvankelijk verklaren van je dossier geldt voor klasse 2 aanvragen (CBS) een behandelingsduur van 105 dagen,. Bij een klasse 1 aanvraag heeft de deputatie na het volledig en ontvankelijk verklaren, 4 maanden de tijd om een beslissing te nemen. Deze termijn kan gemotiveerd verlengd worden met maximum 2 maanden.

De Minister krijgt 5 maanden de tijd om te beslissen. Deze termijn kan met maximum 1 maand gemotiveerd verlengd worden.

C.1.4. Procedures

Afhankelijk van de klasse-indeling van je inrichting en van je geplande project, zijn er volgende procedures: melding klasse 3 inrichting, melding van overname, mededeling kleine verandering, milieuvergunningsaanvraag, wijzigen voorwaarden en beroep. In bijlage 1 is een vergelijking tussen de procedure melding en de procedure milieuaanvraag opgenomen.

De procedure voor een vergunningsaanvraag (zowel klasse 1 als klasse 2) verloopt in **vijf fasen**: een onderzoek op volledigheid en ontvankelijkheid van je dossier (14 dagen), een openbaar onderzoek (30 dagen), de adviesverlening (60 dagen), de uitspraak (binnen dwingende termijn), bekendmaking (10 dagen).

De procedure voor een vergunningsaanvraag wordt gekenmerkt door **dwingende termijnen**. Dit betekent dat, indien de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg de beslissingstermijn niet respecteert, de vergunning stilzwijgend geweigerd is. De beslissingsduur hangt af van de klasse-indeling van je bedrijf en impliciet van de bevoegde overheid.

Een milieuvergunning wordt verleend aan een welbepaald persoon, maar is eerder verbonden met zijn voorwerp (een bepaalde uit te voeren activiteit). Dit betekent dat de vergunninghouder van ondergeschikt belang is en dat de vergunning **overdraagbaar** is. Dit kan via een melding van overname.

Aan het einde van de aanvraagprocedure krijg je al dan niet je milieuvergunning. Het is belangrijk om dit document eerst goed door te nemen en vooral goed bij te houden. Elk vergunningbesluit bestaat uit een opsomming van overwegingen en eindigt met een besluit bestaande uit 6 artikels. Als exploitant moet je goed nakijken of alles vergund is, tot hoe lang je milieuvergunning loopt en onder welke voorwaarden ze werd afgeleverd.

C.1.5 Koppeling bouw- en milieuvergunning

De stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning zijn twee vergunningstelsels die naast elkaar bestaan. Beide vergunningsbeslissingen zijn aan elkaar gekoppeld.

De vergunningverlenende overheid streeft ernaar om ze zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Vóór het verlenen van een milieuvergunning wordt je aanvraag getoetst aan de stedenbouwkundige voorschriften.

De koppeling tussen bouw- en milieuvergunning is vastgelegd in het decreet voor ruimtelijke ordening én in het milieuvergunningendecreet.

Heb je voor je project zowel een bouw- als een milieuvergunning nodig, moet je weten dat de ene vergunning geschorst blijft zo lang de andere niet is verleend. Is je bouwvergunning verleend, maar is je milieuvergunningsaanvraag nog lopende, dan mag je niet met de werken starten.

Wordt de ene vergunning definitief geweigerd, dan vervalt de andere van rechtswege.

Concreet betekent dit dat je zowel de bouwvergunning als de milieuvergunning voor je project op zak moet hebben, vooraleer je met de effectieve bouw en/of uitbating ervan mag starten.

Natuurlijk moet je, eens beide vergunningen verleend zijn, ze tijdig in gebruik nemen. De uitvoeringstermijn voor je bouw- en uitbatingsplannen gaat pas in op de dag dat beide vergunningen definitief verleend zijn. Concreet moeten de bouwwerken aan gevat zijn binnen de 2 jaar na afgifte van de stedenbouwkundige vergunning en moet de exploitatie begonnen zijn maximum 3 jaar na de datum van de beslissing van je milieuvergunning.

C.1.6 Beroep

Het is mogelijk dat je de milieuvergunning krijgt, maar dat bepaalde activiteiten geweigerd worden of dat de vergunningsduur beperkt is. Wanneer je niet akkoord gaat met de inhoud van het vergunningbesluit, kan je binnen de 30 dagen beroep aantekenen.

Wie in een bepaald dossier niet akkoord is met de beslissing van de overheid in eerste aanleg, kan hiertegen beroep aantekenen. Dit kan zowel de gouverneur of een adviesinstantie zijn, maar ook de exploitant zelf of een omwonende.

Tegen een beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen ga je in beroep bij de deputatie. Voor een beroep tegen een beslissing van de deputatie, richt je je naar de Vlaamse Minister voor Leefmilieu. Je hebt telkens 30 dagen de tijd om in beroep te gaan.

Een beroep aangetekend door de gouverneur of door een adviesinstantie, schorst de beslissing 150 kalenderdagen. Dit is niet het geval bij een beroep ingesteld door de aanvrager of door derden.

De beroepsinstantie moet de aanvraag in haar geheel opnieuw onderzoeken. De deputatie heeft 4 maanden de tijd om een beslissing te nemen, terwijl de Minister 5 maanden de tijd heeft om te beslissen.

Tegen een beroepsbeslissing is geen beroep meer mogelijk bij een hogere overheid. Je kan de beslissing wel aanvechten bij de Raad van State of de onwettigheid ervan inroepen bij de gerechtelijke overheid.

C.1.7 Wijzigen voorwaarden

Alle ingedeelde inrichtingen moeten de algemene en sectorale voorwaarden (Vlarem 2) respecteren. De vergunningverlenende overheid kan ook bijkomende bijzondere exploitatievoorwaarden opleggen. Deze worden in je besluit opgenomen en gelden enkel voor jouw bedrijf. Ze zijn erop gericht mogelijke hinder te voorkomen en/of te beperken, waarbij rekening gehouden wordt met de specifieke kenmerken en de omgeving van je bedrijf. De overheid die de laatst lopende vergunning heeft verleend, kan steeds bij gemotiveerde beslissing, ambtshalve of op verzoek (van adviesverlenende instanties, van exploitant of van derden), de opgelegde vergunningsvoorwaarden in de lopende vergunning wijzigen of aanvullen.

Als je niet akkoord gaat met een bijzondere voorwaarde uit de milieuvergunning, kan je deze door een gemotiveerd verzoek te laten wijzigen.

Ben je niet akkoord met een algemene en/of sectorale voorwaarde, dan kan je een afwijking aanvragen bij de Minister.

Aanvraag tot wijzigen van bijzondere voorwaarden uit de milieuvergunning

Je richt je verzoek tot wijzigen voorwaarden per aangetekend schrijven naar de bevoegde overheid. Je schrijven moet een identificatie van de inrichting bevatten, de gevraagde wijziging of aanvulling van de opgelegde vergunningsvoorwaarden, een motivering van de gevraagde wijziging of aanvulling en gegevens met betrekking tot lopende meldingen en vergunningen.

Hou er rekening mee dat je dossier voldoende moet gemotiveerd zijn. Als je niet kan voldoen aan een bepaalde norm, kan je dit bijvoorbeeld staven aan de hand van een Best Beschikbare Techniek-studie, analyseresultaten en hogere normen van concurrenten, een brief van de sectorfederatie enz.

Wat adviesverlening, openbaar onderzoek, uitspraak en stilzwijgende weigering betreft, gelden de normale procedureregels. Je hoeft geen dossiertaks te betalen.

Tegen een wijzigen of aanvullen van de voorwaarden, kan je binnen de 30 dagen beroep aantekenen bij de hogere vergunningverlenende overheid.

Sectorale voorwaarden waarvoor de vergunningverlener afwijkingen mag verlenen

De vergunningverlenende overheid kan enkel een afwijking toestaan op die sectorale voorwaarden waarbij in Vlarem 2 specifiek voorzien is dat hiervan door de bevoegde overheid gemotiveerd kan worden afgeweken. Dit zijn de voorwaarden waarbij in Vlarem 2 letterlijk vermeld staat: "tenzij anders vermeld in de milieuvergunning..."

Ofwel vraag je bij aangetekend schrijven een wijziging van de voorwaarden aan, ofwel vermeld je de vraag tot afwijking in je milieuvergunningsaanvraag. Het is dus belangrijk om bij de opmaak van je aanvraag alle sectorale voorwaarden te overlopen.

Voorwaarden waarvoor de vergunningverlener geen afwijkingen mag verlenen

Individuele afwijkingen van algemene en sectorale milieuvoorwaarden kunnen alleen door de Vlaamse Minister voor Leefmilieu worden toegestaan.

Een belangrijke voorwaarde is wel dat je als exploitant aantoont dat je steeds de best beschikbare technieken toepast.

Actualiseer!

Het is natuurlijk belangrijk dat de vergunde toestand overeenstemt met de werkelijkheid. Inventariseer jaarlijks welke machines, opslagplaatsen, gevaarlijke producten, tanks enz. erbij komen of verdwijnen. Kleine veranderingen kan je melden via een mededeling kleine verandering; voor grotere veranderingen moet je een milieuvergunningsaanvraag indienen.

C.1.8 Verval milieuvergunning

De gevraagde exploitatie moet plaatsvinden of de verandering moet uitgevoerd zijn binnen de 3 jaar na het verkrijgen van milieuvergunning. Wanneer dit niet het geval is, vervalt de milieuvergunning van rechtswege.

Een stedenbouwkundige vergunning moet aangevat zijn binnen de 2 jaar na afgifte.

Ook wanneer (een deel van) je bedrijf door brand of ontploffing tengevolge van de uitbating vernield is, speel je je milieuvergunning kwijt.

Dit geldt ook wanneer (een deel van) je bedrijf gedurende 2 opeenvolgende jaren niet werd geëxploiteerd.

C.1.9 Schorsen en opheffen

De overheid in eerste aanleg kan gemotiveerd de milieuvergunning schorsen of opheffen als je de Vlarem-regels niet respecteert of de vergunningsvoorwaarden niet naleeft.

In de praktijk gaat de vraag uit van de met toezicht belaste ambtenaren (milieu-inspectie, Toezicht Volksgezondheid en/of afdeling Natuurlijke Rijkdommen) of de Burgemeester bij klasse 2-inrichtingen. De vraag moet vergezeld zijn van een proces-verbaal met de vaststelling van overtreding.

De overheid wint de adviezen in. Voor een beslissing wordt genomen, wordt de exploitant gehoord. Wordt de vergunning geschorst of opgeheven, kan de exploitant beroep instellen bij de Vlaamse Regering. Het beroep schorst altijd de bestreden beslissing.

Samenvatting

Op basis van het milieuvergunningendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten Vlarem 1 en Vlarem 2 is voor bepaalde activiteiten van (intensieve) aquacultuur een milieuvergunning vereist. Naargelang de jaarproductiecapaciteit betreft het een ingedeelde inrichting van klasse 1 of klasse 2 (zie bijlage I van VLAREM I), waarvoor bij de Deputatie, respectievelijk bij het College van Burgemeester en Schepenen een milieuvergunning moet worden aangevraagd.

C.2 VLAREM II

Terwijl Vlarem 1 de milieuvergunningsprocedures regelt, beschrijft Vlarem 2 de milieuvoorwaarden waaraan je moet voldoen, waaronder ook de verbods- en afstandregels. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen algemene, sectorale en integrale milieuvoorwaarden. Er zijn ook voorwaarden voor activiteiten die niet meldings- of vergunningsplichtig zijn

Algemene milieuvoorwaarden

In deel 4 van Vlarem 2 zijn de algemene voorwaarden opgenomen, waaraan alle ingedeelde inrichtingen moeten voldoen. Hierbij dient concreet te worden gedacht aan de verplichtingen voorzien in hoofdstuk 4.2 (beheersing van oppervlaktewaterverontreiniging) en meer in het bijzonder afdeling 4.2.2. lozing van bedrijfsafvalwater en koelwater.

De algemene voorwaarden uit Vlarem 2 (hoofdstuk 4) zijn van toepassing op alle ingedeelde inrichtingen. Zo moet je bijvoorbeeld als zorgvuldige exploitant de nodige maatregelen treffen om de buurt niet te hinderen door geur, stof, rook, geluid, trillingen en stralingen. Gebeurt er een ongeluk in je bedrijf met dreigend gevaar of schade voor de omgeving en/of het milieu, moet je dit onmiddellijk melden aan de Burgemeester en aan milieu-inspectie.

Sectorale milieuvoorwaarden

In Vlarem 2 zijn alle exploitatievoorwaarden vervat. Is je bedrijf ingedeeld in een bepaalde rubriek, dan moeten alle daarbij horende voorwaarden worden gerespecteerd.

Aan alle voor de inrichting toepasselijke rubrieken zijn sectorale normen verbonden, opgenomen in deel 5 van Vlarem 2.

Naast hoofdstuk 5.3 (lozen van afvalwater) en bijlage 2.3.1 van Vlarem II, verdienen afdeling 5.28.2 (dierlijke mest), afdeling 5.45.1 (algemene bepalingen), afdeling 5.45.2 bis (uitsnijderijen) en afdeling 5.45.3 (visverwerking) bijzondere aandacht bij aquacultuur. Via volgende website kan Vlarem II geraadpleegd worden www.emis.vito.be.

De sectorale voorwaarden uit Vlarem 2 (hoofdstuk 5) gelden als aanvulling op de algemene milieuvoorwaarden en zijn specifiek gelinkt met de rubrieken waarvoor je bedrijf vergund is. Zo zijn er bijvoorbeeld voor het bewerken van metaal emissievoorschriften voor stof en afvalgassen opgenomen. Ook de verbods- en afstandsregels zijn sectoraal bepaald.

Milieuvoorwaarden voor niet ingedeelde inrichtingen

In deel 6 van Vlarem 2 vind je ook voorwaarden voor activiteiten die in se niet meldings- of vergunningsplichtig zijn, maar waar je wel aan moet voldoen. Dit betreft o.a. het onderhoud van septische putten, individuele voorbehandelingsinstallaties, stookinstallaties, keuringen van mazouttanks.

C.2.1 Beoordeling milieuvergunningsaanvraag

Bij de behandeling van je dossier, kijkt de vergunningverlener dus niet alleen of je bedrijf voldoet aan de voorgeschreven voorwaarden (Vlarem 2). Er wordt ook rekening gehouden met verwante wetgeving, de uitgebrachte adviezen door de diverse adviesinstanties en de eventuele bezwaren.

Bij de beoordeling van je dossier is "de Vlarem" natuurlijk onze handvest. Maar verwante wetgeving wordt daarbij zeker niet uit het oog verloren. Denk maar aan wetgeving over de ruimtelijke ordening, erfgoedlandschappen, integraal waterbeleid, bodem, afvalstoffen, natuur en de mestwetgeving.

Naast Europese regelgeving en naast de algemene en sectorale voorwaarden van Vlarem II, zal de vergunningverlener ook kijken naar het al of niet van toepassing zijn en respecteren van verbods- en afstandsregels. Bij elke milieuvergunningsaanvraag wordt ook een ruimtelijke toets uitgevoerd. Dit is zowel planologisch (verenigbaarheid met de bestemming) als esthetisch (in het bijzonder bij landschappelijk waardevol agrarisch gebied).

Verschillende instanties brengen advies uit over je dossier. Deze adviezen worden gebundeld. Dit gebeurt bij klasse 2 aanvragen op de milieudienst van je gemeente. Bij klasse 1 aanvragen begeleidt de dienst milieuvergunningen van de provincie deze fase. Deze dienst fungeert als het secretariaat van de Provinciale Milieuvergunningscommissie en bereidt ook een gecoördineerd advies voor deze vergadering voor.

Wie verleent advies?

Voor aanvragen ingediend bij het College van Burgemeester en Schepenen, geeft de gemeentelijke milieudienst zijn advies. Daarnaast moeten sommige aanvragen ook geadviseerd worden door de bevoegde Vlaamse adviesinstanties. Deze kan je afleiden uit de Vlarem-indelingslijst.

Milieuaanvragen ingediend bij de deputatie worden altijd geadviseerd door LNE-afdeling milieuvergunningen en door het Agentschap Ruimtelijke Ordening. Andere bevoegde adviesinstanties kan je afleiden uit de Vlarem-indelingslijst.

Adviezen en bezwaren

Deze adviezen en mogelijke bezwaren vormen de basis voor een gecoördineerd advies voor het College van Burgemeester en Schepenen of voor de Deputatie.

Elke situatie wordt objectief benaderd. De vergunningverlener kijkt naar de ligging van de inrichting, inventariseert waar de dichtstbijgelegen woningen gelegen zijn en checkt of de afstandsregels worden gerespecteerd. Klachten worden afgetoetst op relevantie; maatschappelijke debatten of beleidsdiscussies spelen daarbij geen rol; ook bezwaren van morele en sociale aard worden buiten beschouwing gelaten.

De toepassing van de Best Beschikbare Technieken wordt geëvalueerd en of de opmaak van het dossier rekening houdt met de aspecten veiligheid en mobiliteit. Waterverbruik en de waterbronnen die je op je bedrijf aanwendt kennen speciale aandacht en daarenboven wordt ook altijd een watertoets uitgevoerd.

Raad van State

Uiteraard wordt opgevolgd wat in de arresten van de Raad van State wordt gesteld. Zo heeft de Raad van State bijvoorbeeld geoordeeld dat iemand die in agrarisch gebied woont, meer tolerantie moet opbrengen voor hinder die voortkomt uit normale landbouwactiviteiten, dan iemand die in woongebied woont.

Dit betekent niet dat als er in een landbouwdossier klachten zijn van de omwonenden, deze zomaar genegeerd worden. In elke situatie wordt objectief nagegaan wie er hinder kan hebben en of deze al dan niet als aanvaardbaar moet worden beschouwd.

Bijzondere voorwaarden

Indien de vergunningverlenende overheid meent dat de algemene en sectorale voorwaarden onvoldoende zijn om een bepaald type hinder te reduceren tot een voor de omgeving aanvaardbaar niveau, kan zij bijzondere voorwaarden opleggen om dit te realiseren.

Onderstaand is een niet-limitatieve lijst van mogelijke voorwaarden waarmee de viskweker zal moeten rekening houden, opgesomd:

- lozingsnormen voor bedrijfsafvalwater (zie C.3.2)
- huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater moeten apart controleerbaar zijn
- analyse-pakketten op diverse parameters voor het afvalwater van de quarantaine en productie-afdeling
- analyses op de vis in functie van het voorkomen van ziekteverspreiding (bacteriologische en virale belasting)
- garantie dat de pootvis ziektevrij is van wettelijk bestreden ziekten
- Logboek waarin het productiesysteem en de werkwijze worden omschreven en de gezondheidsstatus van de vissen wordt bijgehouden
- Verplicht bij te houden gegevens m.b.t. exoten

Samenvatting

Voor de beoordeling van een milieuvergunningaanvraag vormt de Vlarew-wetgeving de handvest en wordt nagegaan in hoeverre de algemene en sectorale voorwaarden worden gerespecteerd. Aspecten die een rol kunnen spelen bij de beoordeling zijn:

- De omgeving waarin het initiatief is gepland (Zijn er omwonenden? Zijn er klachten? Op welke vorm van hinder (geur, geluid, visuele hinder) hebben deze betrekking?)
- Het waterverbruik: hoeveel water wordt verbruikt in het productieproces en welk type water wordt hiervoor aangewend? Betreft het grondwater: wordt er al dan niet gebruik gemaakt van diep grondwater? Wordt regenwater opgevangen en aangewend in het productieproces? Is er leidingwater beschikbaar in de inrichting? Wordt er gerecirculeerd en welk type zuivering wordt dan in de installatie voorzien?
- Het lozen van afvalwater: is er een gescheiden lozing van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater? In welk gebied is de inrichting gelegen volgens het definitief goedgekeurd zoneringsplan van de gemeente? Is er gescheiden riolering of wordt op oppervlaktewater geloosd?
- Hoe zit het met de veiligheid en het onderhoud van de installatie? Heeft de exploitant voldoende kennis van zijn productieproces? Is de inrichting voldoende beschermd tegen onvrijwillige vrijzetting van de organismen?
- Watertoets: wordt er bijgebouwd en welke maatregelen zijn voorzien om de bijkomende verharding/dakoppervlakte te compenseren?
- Verwante relevante wetgeving
- Uitgebrachte adviezen

Als de vergunningverlenende overheid meent dat algemene en sectorale voorwaarden van Vlarew 2 onvoldoende zijn om mogelijke hinder voor mens en milieu te beperken, kunnen bijzonder voorwaarden worden opgelegd.

C.2.2 Lozen van afvalwater

Alle Vlareem-voorwaarden bespreken valt buiten het bestek van deze tekst. Niettemin zijn de lozingsnormen die een viskweker in zijn milieuvergunning opgelegd kan krijgen, geen eenvoudige materie, wat meteen verantwoordt om hierop een stukje dieper in te gaan.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen bedrijfsafvalwater met en bedrijfsafvalwater zonder gevaarlijke stoffen. Het al of niet aanwezig zijn van gevaarlijke stoffen in het afvalwater wordt bepaald door de aanwezigheid van stoffen opgenomen in bijlage 2C van Vlareem I in bepaalde concentraties in het afvalwater.

Uit ervaring weten we dat effluent uit aquacultuur o.a. nitriet bevat, en dus doorgaans als afvalwater met gevaarlijke stoffen wordt beschouwd. Het effluent zal zonder voorbehandeling niet kunnen geloosd worden. De ervaring leert dat een denitrificatie van het water in de viscontainers noodzakelijk is, enerzijds voor het welzijn van de vissen – nitraat is een limiterende factor voor visgroei- en anderzijds om het afvalwater te mogen lozen.

Rubriek 3.6 uit de Vlareemindelingslijst (bijlage 1 van Vlareem 1) is van toepassing: *"Afwalwaterzuiveringsinstallaties, met inbegrip van het lozen van het effluentwater en het ontwateren van de bijhorende slibproductie: voor de behandeling van bedrijfsafvalwater dat al of niet één of meer van de in bijlage 2C bij titel I van het VLAREM bedoelde gevaarlijke stoffen bevat [in concentraties hoger dan de indelingscriteria, vermeld in de kolom "indelingscriterium GS (gevaarlijke stoffen)" van artikel 3 van bijlage 2.3.1 van titel II van het Vlareem], met uitzondering van de in rubriek 3.6.5 ingedeelde inrichtingen, met een effluent*

1° tot en met 5 m³/h:

- a) *wanneer het effluentwater geen gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat*
- b) *wanneer het effluentwater één of meer gevaarlijke stoffen hoger dan voormelde concentraties bevat*

2° van meer dan 5 m³/h tot en met 50 m³/h

3° van meer dan 50 m³/h.

Enerzijds moeten de algemene voorwaarden gerespecteerd worden (hoofdstuk 4 van Vlareem 2, met vooral hoofdstuk 4.2 :beheersing van oppervlaktewaterverontreiniging).

Voor de bepaling van de normen speelt de plaats waar geloosd wordt een belangrijke rol: openbare riolering of oppervlaktewater?

Er zijn geen sectorale voorwaarden in Vlareem II voor landbouw (aquacultuur) opgenomen, er is ook geen BBT voor aquacultuur, maar het afvalwater bevat wel stoffen van de lijst III van bijlage 2C van Vlareem1, dus betreft het bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen.

Het uitgangspunt is dat Riool Waterzuiverings installaties (RWZI) niet uitgebouwd zijn voor sanering van gevaarlijke stoffen. Lozing op riolering is pas mogelijk na verwijdering aan de bron.

VLAREM hanteert een duidelijke logica om de lozing van gevaarlijke stoffen in bedrijfsafvalwater te regelen : lozingen van gevaarlijke stoffen in concentraties onder de milieukwaliteitsnormen (indelingscriterium gevaarlijke stof) zijn impliciet toegelaten; lozingen in hogere concentraties moeten specifiek vermeld worden in de vergunning. Er wordt hierbij geen onderscheid gemaakt tussen lozingen op riolering dan wel in oppervlaktewater.

BBT vormt het minimaal kader waarbinnen vergunningsvoorwaarden moeten worden vastgesteld. Voor gevaarlijke stoffen die als prioritair gevaarlijk worden aangeduid, is voorkomen en/of beëindiging van verontreiniging het uitgangspunt. Voor alle andere gevaarlijke stoffen is progressieve vermindering en het halen van de indelingscriteria het uitgangspunt.

De operationalisering van deze uitgangspunten wordt uitgewerkt in het Reductieprogramma Gevaarlijke Stoffen. Indien het geloosde afvalwater dus gevaarlijke stoffen bevat in

concentraties boven de geldende milieukwaliteitsnormen van het ontvangende oppervlaktewater, moeten aanvaardbare concentraties en/of vrachten opgelegd worden.

Lozen op riolering

Het voorkomen van vervuiling en het maximaal vermijden van bedrijfsafvalwater door o.m. een optimale bedrijfsvoering staat voorop. Kostenprikkel die het principe van preventie en vervuiling stimuleren worden hiertoe ingezet (zie D.3.).

Bedrijfsafvalwater kan in principe op RWZI geloosd worden via een openbare riolering. Dit mag evenwel geen aanleiding geven tot een minder goed functioneren van de Riool Waterzuiverings Installatie (RWZI) en het rioleringsstelsel.

Bij lozen op riolering gelden de algemene voorwaarden.

Klein bedrijf

Er moet ook rekening worden gehouden of het afvalwater op riolering verwerkbaar is door de RWZI waarop wordt geloosd en met de verwerkingscapaciteit ervan. In de Omzendbrief LNW 2005/01 wordt immers benadrukt dat enerzijds afkoppelen niet mag leiden tot onverantwoorde kosten, maar dat anderzijds de werking van de zuiveringsinfrastructuur niet mag gehypothecerd worden.

Als rioollozer wordt daarom de vracht BZV, CZV, ZS, N, P enz. in rekening gebracht door de berekening van factoren N1 (moet kleiner zijn dan 600), N2 (moet kleiner zijn dan 200) en N3 (moet kleiner zijn dan 400).

Wanneer het bedrijf bovendien geen grote hoeveelheid verdund afvalwater loost (niet meer dan 200 m³/d met een gemiddelde BZV van minder dan 100 mg/l) en geen andere stoffen loost in hoeveelheden die de werking van de RWZI kunnen verstoren, wordt het bedrijf als klein bedrijf beschouwd. Bedrijfsafvalwater van deze kleine bedrijven wordt in principe vergelijkbaar geacht met huishoudelijk afvalwater en kan dus normaliter geloosd worden op riool.

In dat geval wordt voornamelijk de impact van de gevaarlijke stoffen op de werking van de RWZI geëvalueerd. Dit is geenszins een ticket om ongebreideld zomaar stoffen te gaan lozen.

Bedrijfsafvalwater van bedrijven met een kleine impact

Indien het bedrijfsafvalwater, dat boven deze N-drempels uitkomt en voldoet aan de andere criteria onder 2.2., slechts een relatief klein deel uitmaakt van de capaciteit van de RWZI, kan het normaal gezien eveneens verwerkt worden op RWZI.

Ad-hoc-bedrijven

Een ad hoc benadering voor het bedrijfsafvalwater van de andere bedrijven die maximaal tot een win-win situatie moeten leiden

Bij het evalueren van de impact van een bedrijf staat de goede werking - de naleving van de Vlarems-effluentnormen - van de RWZI en de overige zuiveringsinfrastructuur centraal.

Zijn de aangeboden afvalwaters goed verwerkbaar op RWZI ?

Omdat de zuivering van rioolwater in een RWZI gebaseerd is op biologische afbraak- en omzettingsprocessen is de samenstelling van het aangevoerde afvalwater een belangrijk gegeven. Een goede verhouding dient te bestaan tussen de parameters BZV, CZV en de nutriënten stikstof en fosfor, daar deze de parameters zijn waarop de dimensionering van de RWZI gebaseerd is.

Het afvalwater is in de regel goed verwerkbaar op de RWZI indien het afvalwater gemiddeld aan volgende verhoudingen voldoet :

- CZV/BZV < 4
- BZV/N > 4
- BZV/P > 25

De verwerking van bedrijfsafvalwater is geen probleem als er voldoende zuiveringscapaciteit aanwezig is en de vermelde verhoudingen gerespecteerd worden op de RWZI.

Lozen op oppervlaktewater

Art. 3 van bijlage 2.3.1 (Vlarem 2) bevat een lijst met gevaarlijke stoffen en het bijhorende indelingscriterium gevaarlijke stof (IC). Dit indelingscriterium is de concentratie vanaf wanneer het afvalwater beschouwd moet worden als bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen.

Enkel gevaarlijke stoffen waarvoor een emissiegrenswaarde is vastgesteld in de milieuvergunning mogen worden geloosd in concentraties hoger dan het indelingscriterium GS (Vlarem II, bijlage 2.3.1 en Vlarem II, art. 4.2.3.1). Dat betekent concreet dat je voor alle stoffen in het bedrijfsafvalwater de concentratie vergelijkt met het IC. Check of je de milieukwaliteitsnorm (MKN) kan halen. Als niet het geval is, moet je voor die stof een aangepaste norm aanvragen.

Als er geen MKN is of geen aangepaste norm aangevraagd is, is het IC de emissiegrenswaarde. Maar die zijn doorgaans laag en zonder verregaande zuivering niet haalbaar.

Voor elke stof in het afvalwater, moet telkens een gemiddelde en een maximum concentratie in het afvalwater bepaald worden. Dit wordt bij voorkeur gestaafd aan de hand van analyses.

De milieukwaliteitsnormen (MKN) zijn onderdeel van de stroomgebiedsbeheersplannen (SGBP, voor Vlaanderen Schelde en Maas). In het SGBP zijn oppervlaktewaterlichamen opgedeeld in categorieën (rivier, meer of overgangswater) en per categorie in types. Op <http://geoloket.vmm.be> vind je een cartografisch overzicht en informatiefiches per waterlichaam.

MKN vormen de grens tussen matig en goed; het zijn richtwaarden. Ze gelden voor natuurlijke oppervlaktewaterlichamen, tenzij de SGBP of de bekkenbeheersplannen andere normen vastleggen. De MKN zijn in grote mate gestuurd vanuit Europa (prioritaire (gevaarlijke) stoffen en verontreinigende stoffen).

Het indelingscriterium van een stof is de concentratie van een stof vanaf wanneer het afvalwater beschouwd moet worden als 'bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen'. Het is dus relevant van zodra een bedrijf erboven gaat. Voor de gevaarlijke stoffen wordt een jaargemiddelde norm en een maximale norm voorgesteld.

Voor de prioritaire stoffen (PS) moeten de maatregelen gericht zijn op een progressieve vermindering. Voor de prioritair gevaarlijke stoffen (PGS) op stopzetting of geleidelijke beëindiging.

Het vastleggen van emissiegrenswaarden in de vergunningsprocedure is doorgaans gebaseerd op BBT, de specifieke lozingssituatie en de ecologische draagkracht van het oppervlaktewater. De vuistregels voor vergunningsadviesing in het reductieprogramma voor gevaarlijke stoffen zijn:

- 1) sectorale norm (als die bestaat)
- 2) BBT-gerelateerde emissiegrenswaarden
- 3) rapportagegrens (art. 4 van bijlage 4.2.5.2 van Vlarem2) of bepalingsgrens in afvalwater
- 4) $X * MKN$ of $X * PNEC$ oppervlaktewater (met $X =$ verdunningsfactor en is maximum 10; voor de meest gevaarlijke stoffen wordt geen verdunning toegestaan)
- 5) MKN of PNEC oppervlaktewater
- 6) $1,5 * \text{gemiddelde concentratie in afvalwater}$

De lozingssituatie is daarbij bepalend: riool versus oppervlaktewater, impact op RWZI/oppervlaktewater en de ecotoxiciteit.

De rapportagegrens (voor stoffen met een officiële meetmethode volgens compendium voor wateranalyse) of bepalingsgrens is de absolute ondergrens: de emissiegrenswaarde opgelegd in de vergunning kan nooit lager dan RG of BG zijn.

De sectorale norm is de bovengrens: een emissiegrenswaarde hoger dan sectorale norm wordt niet aanvaard in de milieuvergunning. Wat door BBT als emissiegrenswaarde naar voor

geschoven wordt, is de dynamische bovengrens. Maar er zijn geen sectorale normen noch BBT voor aquacultuur.

Het IC is de normale ondergrens; onder het IC is het bedrijf niet vergunningsplichtig voor die stof. Als er voor een bepaalde stof geen IC is vastgelegd, wordt de concentratie in het afvalwater vergeleken met de PNEC. Voor de meest gevaarlijke stoffen wordt vaak PNEC geadviseerd als norm, maximum wordt het IC vergund.

Meestal is de vuistregel $X * IC$ als standaardwaarde op te leggen. Maximum is 10-voudige verdunning, dus $10 * IC =$ emissiegrenswaarde die in de vergunning kan gevraagd/opgelegd worden. Deze waarde wordt vaak geadviseerd voor "gewone" gevaarlijke stoffen.

Als bovengrens bij de gewone gevaarlijke stoffen wordt: $1,5 *$ de gemiddelde concentratie gehanteerd als standaard bovengrenswaarde voor normstelling. Deze moet lager zijn dan $10 * IC$, dan BBT en dan sectorale norm

Om tot een normstelling te komen wordt met alle waarden rekening gehouden, veel factoren worden in rekening gebracht, maar de lozings situatie (zonerings) is bepalend.

C.2.3. Knelpunten en ervaring

De juridische omkadering voor aquacultuurinrichtingen in Vlaanderen is op vandaag eerder beperkt. Volgens de Vlarem-indelingslijst zijn aquacultuurinrichtingen slechts ingedeeld en vergunningsplichtig vanaf een jaarproductiecapaciteit aan levend gewicht van 100 ton.

In de praktijk blijkt dit een zeer hoge drempelwaarde te zijn, waardoor vele inrichtingen niet ingedeeld zijn voor deze activiteit. Dat nog andere ingedeelde activiteiten in de inrichting kunnen plaatsvinden waarvoor een vergunning vereist is, gaat dan te vaak aan de aandacht van de ondernemer voorbij.

Het waterverbruik en de waterbron zijn belangrijke evaluatie-items. Het gebruik van grondwater wordt als niet duurzaam beschouwd. Voor nieuwe diepe grondwaterwinningen kan geen vergunning meer verkregen worden. Bij de hernieuwingsaanvraag van bestaande diepe winningen is zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve sterke onderbouwing vereist.

In het dossier moet gemotiveerd worden waarom het grondwater vereist is in het productieproces. Tevens moet men aantonen welke alternatieven werden onderzocht en worden benut.

Het komt erop aan zo gedetailleerd mogelijk aan te tonen over welke hoeveelheid afvalwater het gaat en wat de samenstelling ervan is. Dit is echter afhankelijk van de vissoort en de visdichtheid in de bassins, die op hun beurt bepalend zijn voor de waterverversingsgraad en de vuillast. Hou bij de milieuvergunningaanvraag ook rekening met het feit dat er naast een continu te lozen hoeveelheid afvalwater ook een piekdebiet kan ontstaan bij het ledigen van de containers. In de milieuvergunningaanvraag wordt steeds het maximum debiet aangevraagd.

Wat de samenstelling van het afvalwater betreft, dienen voor elke stof die in het afvalwater voorkomt in een concentratie hoger dan het indelingscriterium, een lozingsnorm te worden aangevraagd.

Deze lozingsnorm dient per parameter bij voorkeur gestaafd te worden aan de hand van analyses. Daar knelt meteen het schoentje. De waarden die men in de literatuur aantreft, willen nogal eens verschillen van de realiteit. Dus moeten startende viskwekers die lozen voor elke gevaarlijke stof in het afvalwater een belangrijke evenwichtsoefening doen. Desnoods kan na het bekomen van de milieuvergunning, wanneer blijkt dat de verleende lozingsnormen niet kunnen gerespecteerd worden, een aanvraag tot wijziging van de voorwaarden.

Andere optie is de behandeling van het afvalwater om hergebruik mogelijk te maken. In dat geval kan het afvalwater opgeslagen worden en voor andere doeleinden ingezet. Daarbij kan meer bepaald worden gedacht aan een mogelijke toepassing in de hydrocultuur of het uitrijden van het effluent volgens de uitrijregeling opgenomen in het Mest Actie Plan (zie punt F).

De behandeling van bedrijfsafvalwater door toevoegen van een flocculant en het scheiden ervan in een dikke en dunne fractie vraagt nog het nodige onderzoek.

C.2.4.Toekomstperspectief: de (permanente) omgevingsvergunning

De relatie tussen de bouwvergunning en de milieuvergunningen werd al in de vroege jaren '80 als een 'oud zeer' bestempeld. De voorbije jaren zijn tal van voorstellen gedaan en vaak zelfs in volledig uitgeschreven wetteksten gegoten om te komen tot een integratie en/of betere coördinatie van vergunningen en vergunningsprocedures, zoals:

- de integratie in 1991 van 6 toenmalige vergunningstelsels in één milieuvergunning (VLAREM) in uitvoering van het milieuvergunningsdecreet van 1985;
- de koppeling tussen milieuvergunning en stedenbouwkundige vergunning (wederzijdse schorsing, wederzijds verval)
- sinds januari 2010 het uniek gemeentelijk loket waardoor de aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning ervoor kan kiezen om de aanvraag samen met de aanvraag voor een milieuvergunning voor hetzelfde project in te dienen (enkel indien de gemeente voor beide aanvragen bevoegd is), en waarbinnen er ook in de verdere procedure naar afstemming wordt gezocht

Echter de diverse pogingen om te komen tot een meer betekenisvolle integratie zijn tot dusver steeds gestrand. Daarom werd opnieuw gepleit voor de integratie van beide vergunningstelsels, met name voor specifieke projectcategorieën waarvoor het handhaven van beide stelsels weinig meerwaarde biedt. De voordelen van verdere integratie zijn evident: minder procedures zowel in eerste aanleg, in beroep als administratiefrechtelijk, slechts één openbaar onderzoek, één beslissingsmoment.

Op 22/07/2011 keurde de Vlaamse Regering de 'Startnota inzake de invoering van de unieke omgevingsvergunning' goed. Dit is een eerste stap naar een unieke vergunning, het samensmelten van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning voor inrichtingen/activiteiten waarvoor zowel een stedenbouwkundige als een milieuvergunning nodig is.

Met het invoeren van de omgevingsvergunning zullen initiatiefnemers niet langer een aparte stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning moeten aanvragen bij verschillende overheden. De omgevingsvergunning geeft daarnaast ook de toelating om te bouwen of een inrichting/activiteit te exploiteren.

Ook de mogelijkheid van de permanente milieuvergunning ligt ter discussie open.

De principes zijn door de bevoegde Ministers intussen uitgewerkt in twee conceptnota's. Deze werden op 23/12/2011 goedgekeurd door de Vlaamse Regering en betreffen enerzijds 'de invoering van de omgevingsvergunning' en anderzijds 'de invoering van een permanente milieu/omgevingsvergunning'. Deze nota's werden intussen aan diverse instanties voorgelegd voor advies.

Beide conceptnota's werden van elkaar losgekoppeld en zullen een eigen verder verloop hebben en op hun specifieke merites beoordeeld worden.

De raden ondersteunen de introductie van de omgevingsvergunning. Dit moet toelaten om betere besluiten te nemen, procedures te verbeteren, meer probleemoplossend te werken en de efficiëntie te verhogen. De invoering zal meteen integraal gebeuren voor zowel milieuprojecten als stedenbouwkundige projecten als gemengde projecten.

De kwaliteit van het eindresultaat moet echter gewaarborgd zijn. Daarom zijn de concrete modaliteiten zeer belangrijk. Deze moeten in grote mate nog uitgeklaard en beter onderbouwd worden.

Voorlopig is er sprake van een grondige herziening van de Vlarem-indelingslijst, die zal leiden tot een omvangrijk aantal inrichtingen dat zal gedeclasseerd worden van klasse 1 naar klasse 2A of 2B en waarvoor de bevoegdheid voor de omgevingsvergunning op gemeentelijk vlak komt te liggen.

De deputatie (provincie) is bevoegd voor de omgevingsvergunning van klasse 1-inrichtingen ongeacht de aard van de aanvraag. Er wordt ook een gesloten lijst opgemaakt met provinciale

bevoegdheden. Voor te bepalen bovenlokale niet-Vlaamse thematische planprocessen kunnen de provincies een ruimtelijk beleidskader of plan ontwikkelen. Verder onderzoek moet uitwijzen welke de thematische planprocessen zijn waarbinnen de provincie bevoegdheid heeft inzake de aflevering van omgevingsvergunningen.

Ook op Vlaams niveau zal een gesloten lijst worden opgemaakt.

Verder wordt eveneens de piste geopend om binnen de contouren van een Gewestelijk RUP projectzones te kunnen aanduiden waarbij de projecten, gelegen in deze zone, aangeduid worden als Vlaamse projecten. Omgekeerd zal het eveneens mogelijk worden gemaakt dat de beslissingsbevoegdheid kan worden gedelegeerd aan de lokale of het provinciale bestuur.

Er zal dus bij de integratie van beide vergunningstelsels slechts één vergunningverlenende overheid meer zijn: er komt één procedure en één vergunning voor de drie verschillende bestuursniveaus. Dit vermijdt tegenstrijdigheden of het doorschuiven van verantwoordelijkheden tussen bestuursniveaus.

De omvang en de impact van de voorgestelde declassering is op vandaag nog onduidelijk. Er is enkel een ruwe schatting van het aantal bedrijven dat zou verschuiven van klasse 1 naar klasse 2. Een belangrijke vraag is of de gemeenten (allemaal) klaar en/of in staat zijn om de voorgestelde uitbreiding voor hun rekening te nemen. Gelet op de grote verschillen in bestuurlijke capaciteit tussen de gemeenten onderling, bestaat de vrees voor ongelijke behandeling in de diverse gemeenten van in wezen soortgelijke dossiers. Verschillen moeten kunnen omdat de omstandigheden anders zijn, maar mogen niet afhangen van de bestuurlijke capaciteit van de gemeenten.

D. ANDERE WETGEVING MET BETREKKING TOT WATER

D.1 KADERRICHTLIJN WATER EN DECREET INTEGRAAL WATERBELEID (18 JULI 2003)

Een van de belangrijkste milieurichtlijnen voor water is de Europese kaderrichtlijn Water. Deze richtlijn moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater tegen 2015 in orde is. Ze verplicht de lidstaten om duurzaam met water om te springen. Hiervoor moeten de lidstaten beheerplannen opstellen per stroomgebied. Deze kaderrichtlijn werd in het Decreet Integraal Waterbeleid (18 juli 2003) naar Vlaamse wetgeving vertaald.

De contouren van het Vlaamse waterbeleid liggen vast in dit decreet. Het legt de doelstellingen en de beginselen van het integraal waterbeleid vast en roept een aantal instrumenten (zoals oeverzones en watertoets) in het leven. Het bepaalt hoe de watersystemen ingedeeld worden in stroomgebieden en stroomgebiedsdistricten, bekkens en deelbekkens. Het schrijft ook voor hoe de overlegstructuren er moeten uitzien, hoe de verschillende niveaus het waterbeleid voorbereiden en opvolgen en hoe de bevolking hierin inspraak krijgt. Ten slotte vertaalt het decreet ook de bijzondere verplichtingen van de Europese kaderrichtlijn Water.

Met het integraal waterbeleid wil de Vlaamse overheid komen tot gezonde en – waar mogelijk – natuurlijke watersystemen, waarvan op vandaag maar ook in de toekomst gebruik kan gemaakt worden voor tal van functies.

În de milieuvergunningaanvraag worden ook gegevens gevraagd m.b.t. "De watertoets". Voor een vergunningsplichtige activiteit of een plan of programma onderworpen aan een milieueffectenrapportage, dient de analyse en evaluatie van het al dan niet optreden van een schadelijk effect op de waterhuishouding en de grondwaterstroming opgenomen te worden. De aanvrager dient in zijn dossier te evalueren welke maatregelen zullen genomen worden (regenwateropvang, infiltratievoorziening, buffervoorziening met vertraagde afvoer) om mogelijke effecten te vermijden, te beperken, te herstellen of te compenseren.

De vergunningverlenende overheid dient hierover een gemotiveerd standpunt in zijn besluit te nemen. De overheid houdt bij het nemen van die beslissing rekening met de relevante door de Vlaamse regering vastgestelde waterbeheerplannen, voorzover die bestaan.

De vergunningverlenende overheid kan bij het verlenen van een vergunning hieromtrent bijzondere exploitatievoorwaarden opleggen (zie C.3.1), met het oog op de bescherming van mens en milieu.

D.2 CAPTEREN VAN OPPERVLAKTEWATER

D.2.1. Bevaarbare waterlopen

De captatie van water uit bevaarbare waterlopen, kanalen en havens gelegen in het Vlaams gewest is geregeld in:

- het decreet van 21 december 1990 dat begrotingstechnische bepalingen en bepalingen tot begeleiding van de begroting van 1991 bevat, en alle latere wijzigingen;
- het besluit van 3 mei 1991 van de Vlaamse executieve dat meer informatie verschaft over de aflevering van vergunningen voor de captatie van water uit bevaarbare waterlopen, kanalen en havens gelegen in het Vlaams gewest.

< 500 m³/j

Als je water wil onttrekken uit een waterweg (watercaptatie) en als de jaarlijkse hoeveelheid minder dan 500 m³/jaar is, dan volstaat het om dit te melden aan de bevoegde waterwegbeheerder. Dit wordt ook de meldingsplicht genoemd.

De captatie van minder dan 500 m³/jaar moet jaarlijks opnieuw gemeld worden aan de bevoegde waterwegbeheerder.

>500 m³/j

Als je volumes van 500 m³/jaar of meer wil onttrekken uit kanalen, bevaarbare waterlopen en havendokken en als je het onttrokken water wil teruglozen in kanalen, bevaarbare waterlopen en havendokken, is de vergunningsplicht van toepassing. Je moet dus vooraf een vergunning aanvragen bij de waterwegbeheerder: nv De Scheepvaart, Waterwegen en Zeekanaal NV of het bevoegde havenbestuur.

Deze regel geldt voor alle waterwegen en hun aanhorigheden en alle havens en hun aanhorigheden die in het Vlaams gewest gelegen zijn. Dit geldt dus niet voor de onbevaarbare waterlopen.

De vergunning voor volumes van 500 m³/jaar of groter wordt jaarlijks hernieuwd door de betaling van een retributie. Je hoeft dus niet jaarlijks een nieuwe vergunningsvraag in te dienen. De waterwegbeheerder of het havenbestuur moet na de ontvangst van een volledige en correcte vergunningsaanvraag binnen de drie maanden de vergunning afleveren of de beslissing tot weigering aan de aanvrager bekend maken.

Als er binnen deze termijn geen vergunning wordt afgeleverd of als er geen beslissing wordt bekendgemaakt, wordt de vergunning als verworven beschouwd.

De vergunninghouder moet op de constructie van de watervang en waterlozing een apart debietmetingssysteem of tijdopnamesysteem plaatsen dat toelaat de gecapteerde en terug geloosde waterhoeveelheden vast te stellen. Een debietmetingssysteem is niet verplicht voor volumes kleiner dan 500 m³/jaar.

D.2.2. Onbevaarbare waterlopen

Oevereigenaars (aangelanden) hebben in principe recht om water te benutten uit een onbevaarbare waterloop voor toepassing in landbouw, huishouden en industrie. Bij het onttrekken van water mag je geen afbreuk doen aan de rechten van de lager gelegen oevereigenaars. Alle oevereigenaars hebben in principe gelijke rechten op water. Dit komt er onder meer op neer dat de waterloop niet volledig leeg getrokken mag worden. Er mag ook geen schade optreden aan het visbestand en aan de oevers door het onttrekken van water. De vrederechter treft de nodige maatregelen als onvoldoende water beschikbaar is om aan alle behoeften te voldoen.

De captatie van water uit onbevaarbare waterlopen is niet meldings- en ook niet vergunningsplichtig zolang de oevereigenaar het water uit de onbevaarbare waterloop haalt zonder daarvoor vaste constructies of bouwwerken op te richten. Voor constructies of bouwwerken moet een machtiging van de waterbeheerder en een bouwvergunning bekomen worden.

Ligt de waterloop in een polder of watering, dan moet rekening gehouden worden met het eventueel van toepassing zijnde politiereglement binnen het gebied. Hierdoor kan het zijn dat er toch een vergunning of toelating nodig is voor de captatie uit een onbevaarbare waterweg.

D.3. HEFFINGEN

Landbouwers, ondernemingen, instellingen, verenigingen,... die onder de heffingsplicht vallen, moeten jaarlijks vóór 15 maart een aangifte voor de heffing op de waterverontreiniging en/of de winning van grondwater indienen. Het aangifteformulier voor de heffing op de waterverontreiniging is hetzelfde als dat voor de heffing op de winning van grondwater.

D.3.1. Heffing op de waterverontreiniging

In de Wet op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging (26/03/1971), zijn er bijzondere bepalingen voor het Vlaamse Gewest inzake heffingen op de waterverontreiniging. De berekening van de heffing is gebaseerd op het principe "de vervuiler betaalt". Het betreft een heffing voor het lozen van afvalwater en het oppompen van grondwater. Een aquacultuurbedrijf zal hiermee dus zeker geconfronteerd worden.

De vaststelling van de heffing kan teruggevonden worden in Artikel 35ter en de berekening van de vuilvracht op basis van meet- en bemonsteringsresultaten in Artikel 35quinquies, van deze wet.

Bij de berekening van de heffing op de waterverontreiniging wordt een onderscheid gemaakt tussen grootverbruikers en kleinverbruikers.

Grootverbruikers verbruiken minstens 500 m³ leidingwater per jaar en/of beschikken over een eigen waterwinning met een pompcapaciteit van minstens 5 m³ per uur. Ze moeten jaarlijks vóór 15 maart hun aangifte indienen bij de VMM.

Ondernemingen, verenigingen en instellingen zijn 'grootverbruikers'. Landbouwers horen doorgaans ook thuis in de categorie 'grootverbruikers', maar kunnen ook 'kleinverbruikers' zijn.

Kleinverbruikers gebruiken minder dan 500 m³ leidingwater per jaar en/of hebben een eigen waterwinning met een pompcapaciteit kleiner dan 5 m³ per uur. Ze moeten geen aangifte indienen bij VMM. Ze moeten enkel eenmalig de ingebruikname van een eigen waterwinning meedelen. Meer info op de website www.vmm.be.

Kleinverbruikers hebben wel het recht om de toepassing van de grootverbruikersregeling te eisen. Dan moeten ze jaarlijks een aangifte indienen vóór 15 maart.

De aangifte gaat over het voorgaande jaar en omvat onder andere de identificatiegegevens van de heffingsplichtige, de verschillende waterverbruiken, de activiteit en eventueel de productiegegevens en meet- en bemonsteringsgegevens van het geloosde afvalwater.

D.3.2 Heffing op het oppompen van grondwater

In de aangifte moeten de identificatiegegevens van de grondwaterputten worden ingevuld. Elke grondwaterwinning, waarvan de exploitatie aan de heffing is onderworpen, en elke vergunningsplichtige of meldingsplichtige grondwaterwinning moet uitgerust zijn met een debietmeting en registratie van de opgepompte hoeveelheid grondwater.

U beschikt over een debietsregistratiesysteem

De hoeveelheid grondwater die u in het voorbije jaar oppompte, wordt met het debietsregistratiesysteem vastgesteld. De tellerstanden op 1 januari en op 31 december van het werkingsjaar dienen bijgehouden te worden.

U hebt geen debietsregistratiesysteem, maar de grondwaterwinning is wel vergund

De hoeveelheid grondwater die u in het voorbije jaar oppompte, wordt gelijkgesteld aan de vergunde hoeveelheid grondwater (uitgedrukt in m³/jaar). Vermeldt uw vergunning enkel dagdebieten, dan wordt het vergund dagdebiet (m³/dag) vermenigvuldigd:

- met 220 (bij continue activiteiten);
- met het reële aantal dagen dat de grondwaterwinning in gebruik is geweest (bij seizoensgebonden activiteiten of activiteiten van beperkte duur).

Uw grondwaterwinning heeft geen debietsregistratiesysteem, is niet vergund of uw vergunning vermeldt het vergunde debiet niet

Het grondwaterverbruik wordt per pomp gelijkgesteld aan het product van het nominaal pompvermogen (uitgedrukt in m³/uur) en de factor T. Factor T is gelijk aan:

- 200 voor seizoensgebonden irrigatie in open lucht voor land- en tuinbouw in hoofdactiviteit;
- 10 x het reële aantal dagen dat de grondwaterwinning in gebruik geweest is voor andere seizoensgebonden activiteiten of activiteiten van beperkte duur;
- 2.000 in de overige gevallen.

D.3.3. Heffing op het gebruik van oppervlaktewater uit bevaarbare waterlopen, kanalen en havens

De jaarlijkse retributie op de captatie van oppervlaktewater uit bevaarbare waterlopen, kanalen en havens bedraagt per schijf en per m³: (tarieven op 01.01.2010).

Jaarlijkse retributie	
Waterafname in m³/jaar	Kanalen en havens
schijf van minder dan 1.000.000 m ³	0,063149 EUR/m ³
schijf van 1.000.000 tot 9.999.999 m ³	0,036626 EUR/m ³
schijf van 10.000.000 tot 99.999.999 m ³	0,019336 EUR/m ³
schijf boven 99.999.999 m ³	0,003820 EUR/m ³

Het totaal verschuldigde bedrag kan maximaal met de helft worden verminderd bij teruglozing van het gecapteerde water in dezelfde waterweg.

Deze bedragen worden jaarlijks gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer van consumptieprijzen en zijn exclusief 21% btw.

Er geldt een retributievrijstelling voor watercaptaties van minder dan 500 m³/jaar. In de Kempen is er een minimumrecht van 181,96 euro verschuldigd voor watercaptaties voor landbouwdoeleinden.

E. NATUUR

E.1. HET DECREET NATUURBEHOUD (21 OKTOBER 1997)

Het decreet Natuurbehoud (21/10/1997) betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu voorziet in een algemeen en gebiedgericht natuurbeleid. In het kader van het laatste voorziet het decreet o.a. in de oprichting van VEN en IVON en de oprichting van speciale beschermingszones. Het Decreet bevat geen uitdrukkelijke bepalingen en voorschriften in verband met aquacultuur.

De Vlaamse regering kan alle nodige maatregelen nemen voor het natuurbehoud, ten behoeve van de bestaande natuur ongeacht de bestemming van het betrokken gebied ...

De maatregelen bedoeld in § 1 kunnen het uitvoeren van bepaalde activiteiten verbieden of aan voorwaarden onderwerpen. Deze voorwaarden en activiteiten kunnen afhankelijk worden gemaakt van het verkrijgen van een vergunning. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot deze activiteiten of voorwaarden:

1. de wijze waarop, de omstandigheden waaronder of de plaats waar de activiteit kan worden uitgevoerd;
2. het verlenen van een voorafgaande, schriftelijke vergunning of toestemming door een in het besluit aangewezen overheid;
3. het voorafgaand, schriftelijk melden of kennisgeven van bepaalde activiteiten aan een bij besluit aangewezen overheid, die binnen een bepaalde termijn de gevolgen van de voorgenomen activiteit beoordeelt;
4. het herstel in de oorspronkelijke toestand of in een door het besluit aangegeven toestand na de beëindiging van de activiteit.

VEN staat voor Vlaams Ecologisch Netwerk en is een selectie van bestaande waardevolle en gevoelige natuurgebieden. Met de creatie van het VEN beoogt men zoveel mogelijk grote, aaneengesloten gehelen te vormen en aldus de natuur in Vlaanderen beter te beschermen, te herstellen en te ontwikkelen.

Het VEN bestaat uit Grote Eenheden Natuur (GEN) en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO). GEN zijn gebieden die hetzij natuurelementen over een oppervlakte van minstens de helft van het gebied bevatten, hetzij gebieden waarin een specifiek natuurelement met hoge natuurkwaliteit aanwezig is (*art. 17, §1 decreet natuurbehoud*). Als GEN kunnen worden aangeduid: groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbarenutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied of wachtbekken, militaire domeinen en de met één van deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden (*Art. 20, 1° decreet natuurbehoud*). Voornoemde gebieden kunnen evenals de ontginningsgebieden, de valleigebieden, brongebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang of ecologische waarde, de agrarische gebieden met bijzondere waarde, de bosuitbreidingsgebieden en de natuurontwikkelingsgebieden en de ermee vergelijkbare bestemmingsgebieden als GENO worden aangeduid (*Art. 20, 2° decreet natuurbehoud*).

De ligging van gronden in het VEN impliceert dus dat die gronden aan gebruiksbeperkingen onderhevig zijn. Landbouw en dus ook aquacultuur is in die gebieden niet *a priori* uitgesloten, er zijn echter belangrijke restricties voorzien. Het betreft in hoofdzaak volgende beperkingen:

- Bemesting wordt geregeld via bestaande MAP-regelgeving, waarbij de bestaande ontheffingen van kracht blijven (*art 25, §3, 1° Decreet natuurbehoud; Vlaanderen natuurlijk: wegwijs in het VEN (landbouwers), Ministerie Vlaamse Gemeenschap, 2002, 14*)
- In het VEN geldt een algemeen verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen (*art 25, §3, 2°, 1 Decreet natuurbehoud; Vlaanderen natuurlijk: wegwijs in het VEN (landbouwers), Ministerie Vlaamse Gemeenschap, 2002, 14*)
- Het huidige grondwaterpeil mag niet worden veranderd. Zo kan men geen bijkomende irrigatie of drainagesystemen aanleggen, maar wel de bestaande onderhouden (*art 25, §3, 2°, 4 Decreet natuurbehoud; Vlaanderen natuurlijk: wegwijs in het VEN (landbouwers), Ministerie Vlaamse Gemeenschap, 2002, 14*)

- De structuur van waterlopen mag niet worden gewijzigd. Zo kunnen er geen bijkomende oeververstevingingen worden aangebracht, maar kunnen de bestaande wel worden onderhouden of vervangen (in hetzelfde materiaal). Grachten of waterlopen mogen niet worden ingebuisd. De waterbodem van grachten, greppels, sloten en rivieren mag dan weer niet worden veranderd (*art 25, §3, 2°, 5 Decreet natuurbehoud; Vlaanderen natuurlijk: wegwijs in het VEN (landbouwers), Ministerie Vlaamse Gemeenschap, 2002, 14*)
- Reliëfwijzigingen (art 25, §3, 2°, 3 Decreet natuurbehoud) en wijzigingen aan de vegetatie of van kleine landschapselementen zijn, behoudens in toepassing van een goedgekeurd beheersplan conform het Bosdecreet, verboden (*art 25, §3, 2°, 2 Decreet natuurbehoud*)

Deze voorwaarden hebben gevolgen voor aquacultuurbedrijven die mogelijks in het VEN zouden gesitueerd zijn.

Volgens artikel 51, §3 van het Decreet Natuurbehoud kan de Vlaamse regering maatregelen nemen om het uitzetten van diersoorten of van plantensoorten of organismen te regelen of te verbieden *voor zover de uitzetting een bedreiging vormt voor de natuur of het natuurlijk milieu en om het vervoeren van diersoorten of hun krengen of plantensoorten te regelen of te verbieden*. Dit wil dus zeggen dat in die optiek uitzetten van vis slechts door de Vlaamse Regering kan verboden worden indien dit een bedreiging inhoudt voor de natuur of het natuurlijk milieu.

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat krachtens artikel 26 bis de overheid geen vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

E.1.1 Natuurvergunningsplicht

De natuurvergunningsplicht is geregeld in hoofdstuk IV 'Voorwaarden voor het wijzigen van vegetaties of kleine landschapselementen' van het Besluit van de Vlaamse Regering (23/07/1998) tot vaststelling van nadere regels ter uitvoering van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Voor bepaalde streng beschermde vegetaties en kleine landschapselementen gaat het in feite om een ontheffing of afwijking die moet verkregen worden van het verbod tot wijzigen ervan (art. 7 en art.10 van voormeld besluit). Voor de wijziging van andere vegetaties en kleine landschapselementen geldt een vergunningsplicht voor zover de wijziging plaatsvindt in één of meer gebieden, bepaald in art. 13§4 en §5 van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (21/10/1997). Er zijn evenwel een aantal vrijstellingen van toepassing die zowel voor de verbodsbepalingen als voor de vergunningsplicht gelden. De aanvraag wordt ingediend bij de gemeente. Beroep wordt aangetekend bij de provincie.

Daarnaast stelt art. 4.2.1.2° van de Vlaamse Codex voor Ruimtelijke Ordening dat niemand zonder voorafgaandelijke stedenbouwkundige vergunning met bomen begroeide oppervlakten, vermeld in art. 3, §1 en §2 van het bosdecreet van 13 juni 1990 mag ontbossen, zoals vermeld in artikel 4, 15°, van dat decreet.

Het derde lid van hetzelfde artikel stelt dat ook het vellen van bomen die op een hoogte van één meter boven het maaiveld een stamontrek van één meter hebben, en geen deel uitmaken van de oppervlakten, vermeld in het tweede lid, verboden is zonder stedenbouwkundige vergunning.

De procedure tot het bekomen van een natuurvergunning en de procedure tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning kunnen elkaar overlappen. In sommige gevallen kan door de adviesvraag aan het Agentschap Natuur en Bos tijdens de stedenbouwkundige procedure, de natuurvergunningsplicht vervallen.

Verder geldt in Vlaanderen de verplichting tot het bekomen van een machtiging van het Agentschap voor Natuur en Bos voor het kappen van bomen in openbare bossen andere dan domeinbossen (art. 50 van het Bosdecreet) en in privébossen (art. 81 van het Bosdecreet).

Indien er een bosbeheersplan voor het bos bestaat, moet de beheerder deze naleven en mag hij in overeenstemming met het beheersplan bomen rooien zonder toestemming van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Bij het ontbreken van een beheersplan, dient een kapmachtiging aangevraagd worden bij het Agentschap Natuur en Bos, ook bij het rooien van slechts één boom die deel uitmaakt van een bos.

E.1.2 Passende beoordeling

Met het decreet van 19 juli 2002 houdende wijziging van o.a. het Decreet Natuurbehoud (21 oktober 1997) heeft de decreetgever in hoofdzaak beoogd om de Vogelrichtlijn (*Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand*) en de Habitatrichtlijn (*Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora.*) om te zetten.

In dit kader voorziet het decreet in speciale beschermingszones in toepassing van de richtlijnen. De procedure tot afbakening van deze zones is voorzien in artikel 36 bis van het Decreet Natuurbehoud.

In artikel 36 ter van voornoemd decreet zijn de gevolgen opgenomen die aan het statuut van speciale beschermingszone gekoppeld zijn. Zo voorziet art. 36 ter in de verplichting in hoofde van de administratieve overheden om instandhoudingsmaatregelen te nemen (§1) en alle nodige maatregelen te nemen om elke verslechtering van de natuurkwaliteit en het natuurlijk milieu in de betrokken gebieden evenals elke betekenisvolle verstoring van een bijlage bij het decreet in een speciale beschermingszone te vermijden (§2).

Indien een vergunningsplichtige activiteit (of een plan of programma) een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken, **dient de aanvraag onderworpen te worden aan een passende beoordeling wat de betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone omvat.** Deze verplichting geldt eveneens indien wegens het verstrijken van de lopende vergunning een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd.

Concreet betekent dit dat wanneer de inrichting in de nabijheid van een SBZ gelegen is, de aanvrager van de vergunning dient in te staan voor het opstellen van de passende beoordeling. Daarin wordt minstens opgenomen:

- De beschrijving van de speciale beschermingszone en van het plan of project. Daarin situeer je o.m. de ligging van de inrichting, het richtlijngebied en het habitatype. Daarbij kan een korte beschrijving van de beschermde habitats die voorkomen binnen een straal van 2 km opgenomen worden (= criteria van de aanwijzing van het gebied). Tevens moet je de strikt te beschermen soorten over het hele grondgebied vermelden: soorten in Bijlage III Decreet natuurbehoud. Een samenvatting van het plan of project dat een effect heeft op het gebied moet uiteraard toegevoegd worden. Voorbeelden van elementen met mogelijke impact zijn verzuuring, vermessing, verdroging en verontreiniging van het oppervlaktewater, erosie, geluidshinder.
- De identificatie van de elementen/fasen van het plan/project met mogelijke negatieve effecten.

Indien de aanvraag onderworpen is aan de MER-plicht, geschiedt de passende beoordeling in het MER. Indien er geen MER-plicht is, wordt steeds het advies gevraagd van het Agentschap Natuur en Bos.

Een arrest van de Raad van State leert echter dat er enkel sprake is van beoordelingsplicht wanneer er sprake is van werken of ingrepen die de materiële toestand van een inrichting veranderen. In Vlaanderen is de verplichting tot opmaak van een passende beoordeling uitgebreid tot de hervergunning van bestaande exploitaties (art. 36 ter §3 van het decreet Natuurbehoud). De uitvoering van een passende beoordeling is dus ook nodig bij het hervergunnen van bestaande activiteiten, om de vergunningverlenende overheid de mogelijkheid te geven te beoordelen of de bestaande en de totale milieubelasting van de betrokken activiteit in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen voor het betrokken gebied.

Indien de overheid een vergunningsaanvraag beoordeelt, kan ze de vergunning slechts toekennen indien het plan / programma / activiteit geen betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van de betrokken speciale beschermingszone kan veroorzaken. D

De overheid zal niettemin toch een vergunning kunnen verstrekken indien blijkt dat er voor de natuurlijke kenmerken van de speciale beschermingszone geen minder schadelijke alternatieven zijn en er dwingende redenen van groot openbaar belang in het geding zijn. Deze voorwaarden dienen cumulatief vervuld te zijn.

Bovendien dienen de nodige compenserende maatregelen en de nodige actieve instandhoudingsmaatregelen genomen te zijn of worden, die waarborgen dat de gehele samenhang van de speciale beschermingszone en – zones bewaard blijft.

Tenslotte dienen de compenserende maatregelen van die aard te zijn dat een evenwaardige habitat of het natuurlijk milieu ervan, van minstens een gelijkaardige oppervlakte in principe actief is ontwikkeld.

E.2 Soortenbesluit (15/05/2009)

De inhoud van dit besluit is in ruime mate beïnvloed door en gebaseerd op de bepalingen van de Vogelrichtlijn (*Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand*) en de Habitatrichtlijn (*Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora.*)

Beide richtlijnen zijn mijlpalen op het vlak van soortenbescherming in de Europese Unie en geven zelf uitvoering aan de Internationale Overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn (Ramsar (02/02/1971), Bern (19/09/1979), Bonn (23/06/1979), Rio (05/06/1992))

Het is bekend dat de vermelde Europese Richtlijnen de totstandkoming beogen van een netwerk van beschermde gebieden, het zogenaamde "Natura2000" netwerk. Dit netwerk wordt gevormd door de zogeheten "speciale beschermingszones".

De Vogel- en de Habitatrichtlijnen zijn de richtlijnen die aan dit Europees ecologisch netwerk van beschermde gebieden vorm geven en beogen de bescherming van een reeks zeldzame, bedreigde natuurlijke habitats en van de habitats van een reeks beschermenswaardige soorten.

Dit gebiedsgericht uitgangspunt vormt de eerste pijler in de richtlijnen.

Centraal staat een reeks verbodsbepalingen die de Lidstaten moeten opleggen voor een aantal handelingen m.b.t. bepaalde soorten, zowel specimens van die soorten als hun nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen.

De tweede pijler van beide voornoemde richtlijnen is gericht op rechtstreekse soortenbescherming. Het Soortenbesluit betreffende de soortenbescherming en het soortenbeheer beoogt een meer systematische omzetting van deze tweede pijler in Vlaamse Regelgeving.

De aanwijzing van een gebied tot een speciale beschermingszone (SBZ), de zogenaamde Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden, betekent dat er een strikt beschermingsregime van toepassing wordt.

Er zijn soorten gedefinieerd die een speciale beschermingszone behoeven, soorten die een strikte bescherming behoeven en soorten waarvan de exploitatie aan maatregelen moet worden onderworpen.

Er dient bij projectontwikkeling nabij dit soort gebieden rekening te worden gehouden met de zogenaamde "externe werking" met "significante effecten" van de bouw- en gebruiksactiviteiten van de projectlocatie. Deze begrippen komen voort uit artikel 6 van de Habitatrichtlijn, maar worden verder niet omschreven. Deze hebben echter al diverse malen tot rechtszaken geleid. Het is daarom belangrijk dat vóór een bouwproject nabij een SBZ wordt gerealiseerd, "Habitatonderzoek" (onderzoek naar de effecten van dit bouwproject op de SBZ) wordt uitgevoerd. Maar het is natuurlijk altijd raadzaam om op grotere bouwlocaties zelf ook flora- en faunaonderzoek uit te laten voeren.

Het Soortenbesluit in Vlaanderen is in feite de Vlaamse tegenganger voor de Nederlandse Fauna en Flora wet, behalve dan voor die aspecten die in de jachtwetgeving en visserijwetgeving worden geregeld. Die wetgeving blijft immers onverminderd van kracht, naast het soortenbesluit.

Het Soortenbesluit behandelt dus énkél die aspecten m.b.t. vis/visserij die niet worden geregeld door de wet op de riviervisserij. Zo is bijvoorbeeld vis onttrekken aan het openbaar viswater en levend vervoeren, verboden. Ook het uitzetten van vis in openbaar viswater is verboden (dus ook private visvijver die er (al dan niet tijdelijk) mee in contact staat).

Vuistregel die hierbij gehanteerd wordt is "hoe meer het viskweekstelsel afgesloten is van het natuurlijk systeem, hoe minder bepalingen er vanuit de natuur-regelgeving op van toepassing zijn. Dit is dus voor gesloten recirculatiesystemen het geval.

E.3 Exoten

In het Soortenbesluit (15/05/2009) zijn de begrippen 'inheemse' en 'uitheemse' soort gedefinieerd. Een uitheemse soort is een soort die niet van nature voorkomt in het Vlaamse Gewest. Dat een soort 'niet van nature in het wild voorkomt' impliceert dat deze soort er voorkomt door toedoen van een al of niet recente menselijke ingreep.

Dit begrip wordt ook gebruikt bij de definiëring van 'invasieve soort': een uitheemse soort die zich massaal verspreidt of kan verspreiden in zijn nieuwe omgeving en zodoende een bedreiging kan vormen, hetzij voor het vermogen van het natuurlijk milieu om in menselijke behoeften te voorzien, hetzij voor de inheemse biodiversiteit.

In het kader van het gebruik van uitheemse en plaatselijk niet-voorkomende soorten in aquacultuur zijn reeds diverse Europese verordeningen verschenen. De laatste wijziging dateert van 09/03/2011. Bij de start van het project was in Vlaanderen nog geen concreet initiatief genomen m.b.t. de implementatie van de Europese Verordeningen inzake het kweken van exoten (EG 708/2007 van 11/06/2007 en EG 304/2011 van 09/03/2011) in concrete nationale en/of gewestelijke wetgeving.

Mede onder het impuls van het project RAS en REGELS werd met de bevoegde administratie in Brussel (LNE-milieuvergunningen) diverse overlegvergaderingen gehouden (28/10/2011; 23/04/2012; 25/06/2012; 24/09/2012). Hierbij vormde de "handleiding exotenverordening", in het kader van het project RAS en REGELS door de Nederlandse projectpartner ter beschikking gesteld aan de Vlaamse collega's, het uitgangspunt.

De besprekingen hieromtrent zijn bij de opmaak van dit document nog lopende. Onderstaande is een neerschrijven van de mogelijke wijzigingen. Er wordt op gewezen dat deze nog niet definitief zijn zolang de wijzigingen niet gepubliceerd zijn in het Besgisch Staatsblad.

E.3.1 Wijzigingen in Vlarem 1

In Vlarem 1 zullen een aantal definities opgenomen worden. Hierbij wordt aquacultuur omschreven als de kweek of teelt van aquatische organismen, waarbij technieken worden gebruikt om de aangroei van de betrokken organismen te verhogen tot boven de natuurlijke capaciteiten van het milieu; deze organismen blijven in de gehele fase van de kweek of de teelt, tot en met de oogst, eigendom van een natuurlijke persoon of rechtspersoon;

De indelingslijst van Vlarem 1 zal in dit kader aangepast worden aan het kweken van exoten. Er zal een nieuwe rubriek toegevoegd worden, rubriek 9.10.2:

Inrichtingen voor introductie van uitheemse soorten of translocatie van plaatselijk niet-voorkomende soorten in aquacultuur zoals bepaald in verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007

Uitzondering:

vallen niet onder deze indelingsrubriek:

- soorten opgenomen in bijlage IV van verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007
- sierwaterdieren of –planten in dierenwinkels, tuincentra, afgesloten tuinvijvers of aquaria die voldoen aan artikel 6 van Beschikking 2006/656/EG van de Commissie van 20 september 2006 of in voorzieningen die zijn uitgerust met effluentbehandelingssystemen die aan de doelstellingen van artikel 1 van verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007
- recreatieve visputten

Er kan overlapping zijn met de andere deelrubriek van subrubriek 9.10.1

Hierbij zullen inrichtingen met gesloten recirculatiesystemen steeds als klasse 2 gecatalogeerd worden, terwijl het kweken van exoten in open systemen steeds klasse 1 inrichtingen zullen betreffen. Hierbij dient worden opgemerkt dat exoten uitzetten in een systeem dat in contact staat of tijdelijk kan staan met het openbare viswaternet, verboden is door het Soortenbesluit. Voorbeelden hiervan zijn een visvijver in overstromingsgebied of een visvijver met open overloop naar openbare waterloop).

Er zal een raadgevend comité worden opgericht dat op basis van zijn wetenschappelijke deskundigheid de evaluatie van de aquacultuurdossier en een milieurisicobeoordelingsdossier uitvoert. De concrete samenstelling van de comité is nog niet vastgelegd.

Voor een aanvraag van een milieuvergunning (klasse 1 en 2) die betrekking heeft op een inrichting die is ingedeeld op basis van rubriek 9.10.2. van de indelingslijst, zal een extra bijlage bij de milieuvergunningsaanvraag moeten toegevoegd worden, met name de toelichtingsbijlage "Introductie van uitheemse soorten of translocatie van plaatselijk niet voorkomende soorten in een aquacultuurvoorziening".

Voor gesloten aquacultuurvoorzieningen:

- een bijlage waarin wordt aangetoond dat voldaan wordt aan de definitie van een gesloten aquacultuurvoorziening zoals bepaald in artikel 3 van verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007.

Voor open aquacultuurvoorzieningen:

- een advies van het Raadgevend comité.
- voor routinematige verplaatsingen: een aquacultuurdossier, zoals bepaald in bijlage I van verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007
- voor niet-routinematige verplaatsingen: een aquacultuurdossier én een milieurisicobeoordelingsdossier, zoals bepaald in bijlage I en bijlage II van verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007
- voor niet-routinematige introducties en voor proefuitzettingen voorafgaand aan het uitzetten van een aquatisch organisme, een noodplan opgesteld conform artikel 17 van verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007.
- een document waarin de exploitant verklaart te voldoen aan richtlijnen 2006/88/EG van de Raad van 24 oktober 2006 en 2000/29/EG van de Raad van 8 mei 2000.

E.3.2 Wijzigingen in Vlarem 2

Afdeling 5.9.13 Milieuvorwaarden met betrekking tot inrichtingen voor de introductie van uitheemse soorten of translocatie van plaatselijk niet-voorkomende soorten in een aquacultuurvoorziening, zal worden toegevoegd.

Artikel 5.9.13.1. De voorwaarden van deze afdeling zijn van toepassing op de inrichtingen, vermeld in subrubriek 9.10.2. van de indelingslijst.

Er zal een onderscheid gemaakt worden tussen gesloten en open aquacultuurvoorzieningen.

Voor gesloten aquacultuurvoorzieningen:

Mogelijks zal de exploitant van een gesloten aquacultuurvoorziening zich moeten registreren.

De aquacultuuractiviteit wordt bedreven in een aquatisch systeem met waterrecirculatie waaruit de lozingen pas na zeping en filtering of percolatie en behandeling in contact komen met open water teneinde te voorkomen dat vaste afvalstoffen in de aquatische omgeving terecht komen en dat gekweekte soorten en niet-doelsoorten die kans maken op overleving en reproductie, uit de voorziening ontsnappen.

De inrichting dient zodanig geëxploiteerd dat verliezen van gekweekte exemplaren of niet-doelsoorten en ander biologisch materiaal, met inbegrip van pathogenen, als gevolg van factoren zoals roofdieren (bv. vogels) en overstroming worden voorkomen (zo moet de voorziening zich overeenkomstig een adequate beoordeling door de bevoegde autoriteiten op een veilige afstand van open water bevinden).

De inrichting wordt zodanig geëxploiteerd dat verliezen van gekweekte exemplaren of niet-doelsoorten en ander biologisch materiaal, met inbegrip van pathogenen, als gevolg van diefstal en vandalisme binnen de grenzen van de redelijkheid worden voorkomen.

De adequate verwijdering van dode organismen moet gegarandeerd worden.

Het vervoer van uitheemse of plaatselijk niet-voorkomende soorten vindt plaats in omstandigheden die de ontsnapping van deze soorten en van niet-doelsoorten voorkomen.

Voor open aquacultuurvoorzieningen:

Voor vergunningen van niet-routinematige introducties of translocaties, verleend onder de voorwaarde van een quarantaineperiode, gelden de volgende voorwaarden:

- Voor het kweken van pootvis worden de aquatische organismen overeenkomstig de voorwaarden van bijlage III van Verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007 in een aangewezen quarantainevoorziening geplaatst.
- Indien de quarantaine in een andere lidstaat dan de ontvangende lidstaat is gevestigd, mogen in aquacultuurvoorzieningen van de ontvangende lidstaat uitsluitend de nakomelingen van de geïntroduceerde aquatische organismen gebruikt worden, mits er tijdens de quarantaine geen potentieel schadelijke niet-doelsoorten zijn aangetroffen.
- De exploitant zet het volwassen bestand slechts uit op voorwaarde dat:
 - de organismen zich niet voortplanten in gevangenschap of volledig onvruchtbaar zijn; en
 - indien de afwezigheid van potentieel schadelijke niet-doelsoorten bevestigd is.

Uitheemse soorten worden na hun introductie in open aquacultuurvoorzieningen opgevolgd gedurende een periode van minstens twee jaar of indien dit langer is, de duur van een volledige generatiecyclus, om te beoordelen of de gevolgen juist zijn voorspeld en of er zich aanvullende of afwijkende gevolgen hebben voorgedaan. In het bijzonder wordt de graad van verspreiding of verspreidingsbeperking bestudeerd.

De exploitant bezorgt de resultaten van het opvolgingsprogramma na afloop van de toezichtperiode aan het raadgevend comité.

Voor niet-routinematige introducties en voor proefuitzettingen voorafgaand aan het uitzetten van een aquatisch organisme voert de exploitant, bij onvoorziene gebeurtenissen met nadelige gevolgen voor het milieu of voor de inheemse populaties, het noodplan uit zoals opgelegd in artikel 17 van Verordening (EG) nr. 708/2007 van de Raad van 11 juni 2007.

F. MESTDECREET EN MATERIALENDECREET

Het Mestdecreet (22/12/2006) regelt in Vlaanderen de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen.

Doelstellingen zijn: waterverontreiniging veroorzaakt door nitraten en fosfaten uit agrarische bronnen verminderen, verdere verontreiniging van die aard voorkomen, een goede toestand van de watersystemen realiseren en de luchtverontreiniging door de productie en het gebruik van meststoffen beperken.

Dit doel wordt ondermeer gerealiseerd door bepalingen inzake de productie, de verhandeling, het gebruik, de bewerking en de verwerking van meststoffen, en dit zowel in het kader van de goede landbouwpraktijken als in het kader van de zorg voor de goede kwaliteit van het water en de bodem.

Het gehele grondgebied van het Vlaamse Gewest is als kwetsbare zone water aangeduid. Daarnaast bepaalt het Mestdecreet ook afbakeningen van o.a. natuur- en bosgebied en fosfaatverzadigd gebied. Voor percelen die in meerdere afbakeningen liggen, gelden de strengste bepalingen. Aan elk perceel wordt één gebiedstype toegekend. Dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten bevatten voor de aangewezen kwetsbare zone het actieprogramma om de voornoemde doelstellingen te bereiken. Om de doeltreffendheid van de actieprogramma's te beoordelen stelt de Vlaamse Regering passende controleprogramma's op en voert die uit. Binnen het toegekende gebiedstype zijn soms meerdere regimes mogelijk.

De land- en tuinbouwers kunnen kiezen tussen twee systemen om de maximale stikstofbemesting te berekenen: 'systeem totale stikstof' of 'systeem werkzame stikstof'. Eénmaal gekozen voor het systeem van werkzame stikstof, moet dit systeem tot en met kalenderjaar 2014 worden toegepast.

Meststof wordt omschreven als "elke één of meer stikstof- of fosforverbindingen bevattende stof die op het land wordt gebruikt ter bevordering van de gewasgroei, met inbegrip van dierlijke mest, afval van visteeltbedrijven en zuiveringsslib. Ook op aquacultuurbedrijven is het Mestdecreet dus van toepassing.

Afvalwater van de viskwekerij kan enerzijds gezuiverd worden (zie punt C.3.2); anderzijds is het rechtstreeks aanwenden van dit afvalwater als meststof op het land of in hydrocultuur eveneens een interessante piste. Verder onderzoek hieromtrent is aangewezen.

Belangrijk daarbij is het onderscheid tussen het begrip afvalwater (water dat geloosd wordt, hetzij in de openbare riolering, hetzij in een oppervlaktewater) en het begrip afvalstof (elke stof waarvan men zich ontdoet, zich wenst te ontdoen of zich moet ontdoen). Als het afvalwater niet geloosd wordt, maar bijvoorbeeld rechtstreeks toegepast wordt als bemesting, spreken we van afvalstof.

Het op of in de bodem brengen van dierlijke mest, andere meststoffen en kunstmest op niet permanent overkapte landbouwgronden is verboden vanaf 1 september tot en met 15 februari.

Globaal gezien wordt een mestopslagcapaciteit van 9 maanden voorgeschreven voor de opslag van dierlijke mest voor dieren die steeds op stal staan. Alle afvalwater van een aquacultuurbedrijf opslaan om toe te passen in open lucht lijkt in de praktijk dan ook geen haalbare kaart.

Het op of in de bodem brengen van meststoffen dient te gebeuren overeenkomstig de goede landbouwpraktijken en is in hoeveelheid beperkt

Tevens dient voor de toepassing als bemesting van gewassen in open lucht of onder afdekking de verplichtingen m.b.t. het toepassen van (secundaire) grondstoffen te worden nageleefd.

Hieromtrent werd het Materialendecreet goedgekeurd op 14 december 2011. Dit vormt een voorlopig sluitstuk om het duurzaam materialenbeheer in Vlaanderen op de kaart te zetten. Het implementeert de Europese kaderrichtlijn (EG) 2008/98 voor het beheer van afvalstoffen in Vlaanderen en verankert het duurzaam materialenbeheer. Het afvalstoffendecreet uit 1981 komt volledig te vervallen. Het decreet veronderstelt dat een integrale kijk op de

materiaalketen onontbeerlijk is om een blijvende oplossing te vinden voor het afvalvraagstuk. Het Materialendecreet is van kracht sinds 1 juni 2012.

Parallel aan het decreet, is er een nieuw uitvoeringsbesluit dat het VLAREA volledig vervangt. Het Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen (VLAREMA), is goedgekeurd op 17 februari 2012 en bevat meer gedetailleerde voorschriften over (bijzondere) afvalstoffen, grondstoffen, selectieve inzameling, vervoer, de registerplicht en de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Ook het VLAREMA is vanaf 1 juni 2012 van kracht.

De Europese kaderrichtlijn heeft specifieke aandacht voor het einde van de afvalfase. De afvalfase begint zodra aan de definitie van een afvalstof is voldaan. De vraag is wanneer een afvalstof ophoudt afval te zijn na één of meer bewerkingen die uiteindelijk leiden tot een nieuwe grondstof of nieuw product waarvan men zich niet meer ontdoet, wenst te ontdoen of moet ontdoen. De afspraken hierover verschillen van land tot land of zelfs van regio tot regio binnen Europa.

Het Materialendecreet neemt de randvoorwaarden voor het toekennen van de labels einde-afval en bijproducten over uit de kaderrichtlijn. Met inachtneming van deze voorwaarden bundelt het VLAREMA specifieke milieucriteria voor bepaalde materiaalstromen. Dit is een voortzetting van de bestaande regeling in Vlaanderen voor secundaire grondstoffen in het VLAREA.

Voor materialen in de volgende zes toepassingsgebieden zijn specifieke milieuparameters en eisen vastgesteld:

- gebruik als bodem,
- gebruik als meststof of bodemverbeterend middel,
- gebruik als bouwstof,
- gebruik in afdichtingslagen met waterglas (voor stortplaatsen),
- gebruik in de non-ferrometallurgie en
- materialen uit de ferro-metallurgie voor inzet in de cementindustrie.

Maar de wetgeving voor secundaire grondstoffen blijft niet zonder meer behouden, aangezien de huidige wetgeving onduidelijk is vanaf wanneer een afvalstof een secundaire grondstof is en niet langer een afvalstof.

De Vlaamse wetgever sluit met de nieuwe voorstellen zo nauw mogelijk aan bij de methodiek in de kaderrichtlijn die ervan uit gaat dat het omslagpunt bij de producent van het materiaal ligt. Eisen naar herkomst en samenstelling op het niveau van de producent, zijn doorslaggevend om een materiaal als niet-afval te kenmerken. Op die manier is ook meteen duidelijk dat materialen die het einde van de afvalfase hebben bereikt, moeten voldoen aan de productwetgeving, zoals eventuele verplichtingen die gelden onder REACH¹.

Hoofdstuk 2 van het VLAREMA regelt de afbakening van de afvalfase.

In plaats van 'secundaire grondstoffen' en 'gebruikscertificaten' spreekt het Materialendecreet van respectievelijk 'grondstoffen' en 'grondstofverklaringen'.

De term 'grondstofverklaring' geeft aan dat een bepaald materiaal moet worden beschouwd als een grondstof die onder de productwetgeving valt. Daarnaast kan een grondstoffenverklaring steeds worden aangevraagd waar zich de vraag stelt "afval of niet?"

Net zomin als het geval is met gebruikscertificaten, is een grondstofverklaring altijd vereist om te beoordelen of een materiaal als niet-afvalstof kan worden aangemerkt.

De procedure voor het bekomen van een grondstofverklaring is uitgebreid beschreven in afdeling 2.4 van het VLAREMA. Een grondstofverklaring dient te worden aangevraagd bij de Openbare Afvalstoffen Maatschappij via een aangetekend schrijven. Als basisstuk geldt een standaardformulier

¹**REACH** is een systeem voor registratie, evaluatie en toelating van chemische stoffen die in de Europese Unie geproduceerd of geïmporteerd worden. Het doel van het REACH-systeem is het beheersen van de risico's van chemische stoffen, zoals de risico's op giframpen, brand en explosies, gezondheidsschade bij werknemers en consumenten, en schade aan het milieu. Volgens het REACH-systeem zouden alle stoffen die in de Europese Unie in gebruik zijn of in gebruik worden genomen als volgt behandeld moeten worden:

- *inventariseren* via een verplichte registratie van de producent of importeur;
- *evalueren* voor wat betreft hun risico's voor mens en milieu;
- en op basis daarvan al dan niet *toelating te geven (autorisatie)* om de stoffen te gebruiken.

BESLUIT

De juridische omkadering voor aquacultuurinrichtingen in Vlaanderen is op vandaag eerder beperkt. Vooral de ruimtelijke inpasbaarheid van nieuwe initiatieven vormt in Vlaanderen vaak hét struikelblok.

Aquacultuur is een agrarische activiteit en hoort dus thuis in het buitengebied (agrarisch gebied). In deze gebieden ontbreken vaak gedetailleerde stedenbouwkundige voorschriften, zodat de vergunningverlener voor de beoordeling van de ruimtelijke inpasbaarheid van het initiatief aangewezen is op het Gewestplan (1972) en op het begrip "goede ruimtelijke ordening". Dit begrip laat een (te) ruime interpretatievrijheid toe aan de vergunningverlener.

Volgens de Vlarem-indelingslijst zijn aquacultuurinrichtingen slechts ingedeeld en vergunningsplichtig vanaf een jaarproductiecapaciteit aan levend gewicht van 100 ton.

In de praktijk blijkt dit een zeer hoge drempelwaarde te zijn, waardoor vele inrichtingen niet ingedeeld zijn voor deze activiteit. Dat nog andere ingedeelde activiteiten in de inrichting kunnen plaatsvinden waarvoor een vergunning vereist is, gaat dan te vaak aan de aandacht van de ondernemer voorbij.

Tijdens het project is duidelijk geworden dat de ondernemer bij de start van zijn project weinig aandacht heeft voor milieuwetgeving. Info-sessies door adviesverlenende onderzoeksinstellingen kunnen hierop een antwoord bieden.

De visteeltsector is een sterk groeiende sector, volop in ontwikkeling, maar relatief nieuw voor de vergunningverlener. De verantwoordelijkheid van de vergunningverlener bij agro-industriële ontwikkelingen is op vandaag dan ook zeer groot. Het is evident dat aquacultuur als innovatieve speler op de (ruimte)markt met argusogen wordt gescreend.

De realiteit van 1972 is geenzins nog de realiteit van vandaag. De Nederlandse aanpak leert dat vooral een eenduidig standpunt inzake bestemmingsgebied, afhankelijk van en aangepast aan de aard en grootte van de inrichting, het verdere vergunningstraject aanzienlijk vergemakkelijkt. Er is in Vlaanderen een grote nood aan een duidelijker afgebakend juridische omkadering voor dergelijke vaak grootschalige initiatieven.

Vlaanderen dient hierrond beleidsmatig een nieuwe visie te ontwikkelen, afgestemd op de ruimtelijke noden van vandaag. De toekomstige omgevingsvergunning kan hierin het uitgangspunt vormen.

In elk geval leert de vergelijking van de bestuursniveaus in Vlaanderen en Nederland ons dat Vlaanderen met de Vlarem over een goed en geïntegreerd handvest inzake milieuhygiënewetgeving beschikt, dat voldoende transparantie biedt. In Nederland is het bestuursniveau te gedifferentieerd en moet men te veel bij verschillende overheden aankloppen voor verschillende vergunningen.

Niettemin kunnen deze knelpunten in ruimtelijke ordening en de beperkte Vlarem-omkadering ook een opportuniteit zijn voor de viskweker van vandaag.

Een initiatiefnemer zal vaak op een terughoudendheid van de vergunningverlener t.a.v. deze eerder nieuwe materie, stoten. Eén alleen maakt weinig of geen verschil.

In Nederland is werk gemaakt van een 'gedragscode voor viskwekers'. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt wordt naar soort, type of grootte van de inrichting maar richt men zich op de bevordering van een verantwoorde viskweeksector.

Het is nu aan de aquacultuursector in Vlaanderen om zich te verenigen en te bewijzen een antwoord te kunnen bieden aan de milieuthema's van uiteenlopende aard. Een sectorgids aquacultuur ontbreekt in Vlaanderen, maar zou alvast een sterk signaal kunnen zijn dat een duurzame viskweek een gegarandeerd gegeven is.

NUTTIGE WEB-SITES EN CONTACTPERSONEN

www.lne.vlaanderen.be

www.ruimtelijkeordering.be

www.vmm.be

www.aquacultuurvlaanderen.be

stefan.teerlinck@inagro.be

marnix.poelman@wur.nl

j.broodman@zeeland.be

Elise@proefcentrum-kruishoutem.be

saskia.pluym@west-vlaanderen.be

Bijlage 1: vergelijking tussen de procedure Melding en de procedure milieuvergunningsaanvraag

<p>MELDING KLASSE 3</p> <p>Vlarem voorziet een systeem van melding voor klasse 3 inrichtingen. Dit zijn activiteiten met geringe milieu-impact, waardoor de wetgever ervan uitgaat dat een milieuvergunning niet nodig is. Voer je uitsluitend klasse 3 activiteiten uit in je bedrijf of wil je als klasse 2 inrichting een nieuwe klasse 3 activiteit uitvoeren op een reeds eerder vergund perceel, dan moet je dit melden aan het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente waar je bedrijf gelegen is. Een klasse 1 inrichting die een nieuwe klasse 3 activiteit wil uitoefenen op een reeds eerder vergund perceel, meldt dit bij aan de deputatie.</p>	<p>MILIEUVERGUNNINGSAANVRAAG KLASSE 1 EN KLASSE 2</p> <p>Niemand mag zonder schriftelijke vergunning van de bevoegde overheid een klasse 1- of klasse 2-inrichting exploiteren of veranderen. De procedure voor een vergunningsaanvraag (zowel klasse 1 als klasse 2) verloopt in vijf fasen: een onderzoek op <u>ontvankelijkheid en volledigheid van je dossier</u>, een <u>openbaar onderzoek</u>, de <u>adviesverlening</u>, de <u>beslissing</u> en <u>bekendmaking</u>.</p>
<p>TOEPASSING</p> <p>De meldingsprocedure is van toepassing bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Melding van een nieuwe klasse 3 inrichting of een klasse 3 activiteit - De melding van een inrichting die na haar ingebruikname, door wijziging of aanvulling van de indelingslijst, meldingsplichtig wordt; - De melding van een verandering van een bestaande 3de klasse inrichting die na verandering in de 3de klasse blijft ingedeeld en die geen deel uitmaakt van een milieutechnische eenheid vergund als klasse 1 of klasse 2 	<p>TOEPASSING</p> <p>In volgende gevallen moet een milieuvergunningsaanvraag worden opgemaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij een verandering van een bedrijf, waardoor je in een hogere klasse terecht komt: klasse 3 wordt klasse 2 of klasse 2 wordt klasse 1; • Bij een toevoeging: als je met een vergunningsplichtige activiteit wil beginnen op een nog niet vergund perceel; • Bij een exploitatie van een nieuwe vergunningsplichtige inrichting, andere dan deze die reeds in je milieuvergunning zijn vermeld, die samen een milieutechnische eenheid vormen: elke bijkomende klasse 1- of klasse 2-rubriek, die nog niet in de vergunning was opgenomen; • Als de overheid vaststelt dat de verandering van die aard is dat ze een bijkomend risico voor de mens of een aantasting van het leefmilieu inhoudt of de bestaande hinder vergroot. <p>Hieronder vallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Een verandering die ervoor zorgt dat voor je bedrijf een milieu-effecten-rapport (MER) of een veiligheidsrapport (VR) moet worden opgemaakt; o Een verandering waardoor je bedrijf valt onder toepassing van de bepalingen rond geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (GPBV); o Een belangrijke wijziging aan een GPBV-inrichting; o Een uitbreiding met meer dan 50 % t.o.v. de laatste vergunning of met meer dan 100% t.o.v. de vóór 1 januari 1993 vergunde situatie; <p>Plan je een andere, eerder kleine verandering, dan moet je een mededeling kleine verandering doen.</p>
<p>FORMULIER</p> <p>Het meldingsformulier "Melding van een exploitatie of verandering van een inrichting van uitsluitend klasse 3" vind je terug in bijlage 3.B van Vlarem 1. Je kan ervoor terecht bij de milieudienst van je gemeente of je provincie. Het ingevulde meldingsformulier met de vereiste bijlagen en plan worden in één exemplaar ingediend per aangetekend schrijven of bij afgifte tegen ontvangstbewijs bij de overheid in eerste aanleg</p>	<p>FORMULIER</p> <p>De milieuvergunningsaanvraag moet samengesteld worden volgens de bepalingen van het wettelijke formulier (bijlage 6, Vlarem 1). Het bestaat uit een administratief gedeelte en een milieutechnisch gedeelte.</p> <p>Klasse 1 - aanvragen dien je bij de deputatie in 10 exemplaren in. Voor klasse 2 aanvragen bij het College van Burgemeester en Schepenen volstaan 6 exemplaren. Je dient je dossier in tegen ontvangstbewijs of bij aangetekende zending.</p>

MELDING KLASSE 3 PROCEDURE	MILIEUVERGUNNINGSAANVRAAG KLASSE 1 en KLASSE 2 PROCEDURE
	<p>Ontvankelijk en volledig (14-30 dagen) Eens je je dossier hebt ingediend bij de bevoegde overheid, wordt het onderzocht op ontvankelijkheid en volledigheid. Bij dit onderzoek gaat de milieudienst van gemeente of van de provincie waar je je dossier indiende, na of alle wettelijk vereiste informatie is opgenomen in je dossier. Er wordt ook bepaald of de overheid bij wie je je project hebt ingediend, effectief bevoegd is om hierover een beslissing te nemen. Is je dossier niet volledig, dan krijg je de kans om het aan te vullen. Let wel: dit dient binnen de 14 dagen na indiening voltooid te zijn. Zoniet wordt je dossier onvolledig verklaard. Is je dossier wel volledig, maar ben je bij de verkeerde overheid aan het adres, dan is het onontvankelijk. Bevat je dossier echter alle nodige informatie en bijlagen en heb je het bij de juiste overheid ingediend, dan wordt het volledig en ontvankelijk verklaard. Je wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht uiterlijk binnen de 14 dagen na het indienen van je dossier.</p> <p>Openbaar onderzoek (30 dagen) De Burgemeester van de gemeente waarin je bedrijf gelegen is, organiseert het openbaar onderzoek. Je dossier ligt 30 dagen ter inzage bij de gemeentelijke diensten. Je aanvraag wordt bekendgemaakt via aanplakking bij de gemeente en ook op de plaats waar je project zal plaatsvinden.</p> <p>Bij een klasse 1 aanvraag wordt de bekendmaking ook gepubliceerd in 2 regionale dag- of weekbladen.</p> <p>De Technische Inspectie wordt net zoals alle kadastrale eigenaars en alle comités voor Preventie en Bescherming op het werk in een straal van 100 m rond je inrichting, schriftelijk van je aanvraag op de hoogte gesteld. Is voor je inrichting een milieueffectenrapport of een veiligheidsrapport vereist, dan organiseert de gemeente bovendien een officieel aangekondigde informatievergadering.</p> <p>Op die manier is elke belanghebbende voldoende geïnformeerd over jouw initiatief en kan hij/zij hiertegen eventueel bezwaren of opmerkingen indienen. Wil je bezwaar indienen tegen een milieuvergunningsaanvraag, dan doe je dit best via een aangetekend schrijven t.a.v. de burgemeester van je gemeente. Vermeld zeker de redenen van je bezwaar. Je kan dit ook mondeling doen. Neem hiervoor contact op met de milieudienst van je gemeente.</p> <p>Adviesverlening (bij klasse 1: 60 dagen / bij klasse 2: 30 dagen) Eens je dossier volledig en ontvankelijk worden de betrokken adviesinstanties door de bevoegde overheid om advies gevraagd. Al deze adviezen worden gebundeld. Bij een klasse 1 procedure gebeurt dit door de dienst milieuvergunningen van de provincie. De provinciale milieuvergunningscommissie vergadert over elk dossier waarin zij de deputatie moet adviseren. Deze vergadering gaat minstens 2 maal per maand door. Je kan als belanghebbende vragen om gehoord te worden in deze vergadering. Dit verzoek kan aangeduid worden op het aanvraagformulier of kan binnen de 20 dagen na de indieningsdatum van de vergunningsaanvraag schriftelijk gesteld worden t.a.v. de voorzitter van de milieuvergunningscommissie (PH Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Brugge)</p>

MELDING KLASSE3	MILIEUVERGUNNINGSAANVRAAG KLASSE 1 en KLASSE 2
<p>Akte De bevoegde overheid neemt akte van je melding. Inrichtingen van de 3de klasse kunnen in se niet verboden worden: de aktename ervan is een louter vaststellen dat de melding is gebeurd. Deze aktename kan niet aangevochten worden bij de Raad van State.</p> <p>De dag nadat je de activiteit hebt gemeld, mag je met de exploitatie starten. De aktename van de melding zal je na enkele weken worden toegestuurd. Zoniet, kan je best contact opnemen met de milieudienst van de overheid waar je melding indiende. De aktename blijft geldig zolang de exploitatie en de Vlareem-indelingslijst ongewijzigd blijven.</p>	<p>Beslissing Na de adviesverlening volgt de beslissing. Deze gebeurt binnen de gestelde beslissingstermijnen. Je aanvraag wordt hetzij geweigerd, hetzij vergund op proef voor minstens 6 maanden of maximum 2 jaar, hetzij vergund voor ten hoogste 20 jaar of tot de einddatum van de lopende vergunning. De beslissingen worden geformuleerd aan de hand van modelbesluiten, die wettelijk vastgelegd zijn.</p> <p>Binnen de 10 kalenderdagen volgend op de beslissing bezorgt in het geval van klasse 1 aanvragen, de milieudienst van de provincie een afschrift van de beslissing en een attest ter bekendmaking aan de aanvrager en aan de Burgemeester van gemeente waarin je bedrijf gelegen is.</p> <p>Bekendmaking (10 dagen) Binnen de 10 kalenderdagen na de ontvangst van de beslissing moet de Burgemeester van je gemeente de bekendmaking van de beslissing organiseren. Dit gebeurt via aanplakking.</p>
<p>Voorwaarden De exploitatie moet voldoen aan de algemene en sectorale bepalingen van Vlareem 2. De overheid kan, mits motivering, aanvullende bijzondere milieuvorwaarden opleggen om mogelijke hinder naar burens en omgeving te beperken. De gemelde inrichting kan enkel effectief en rechtsgeldig worden uitgebaat als de inplantingsplaats verenigbaar is met de geldende stedenbouwkundige voorschriften</p>	
BEROEP	BEROEP
Niet mogelijk	Binnen de 30 dagen aantekenen bij hetzij Deputatie (voor klasse 2 aanvragen) hetzij de Minister